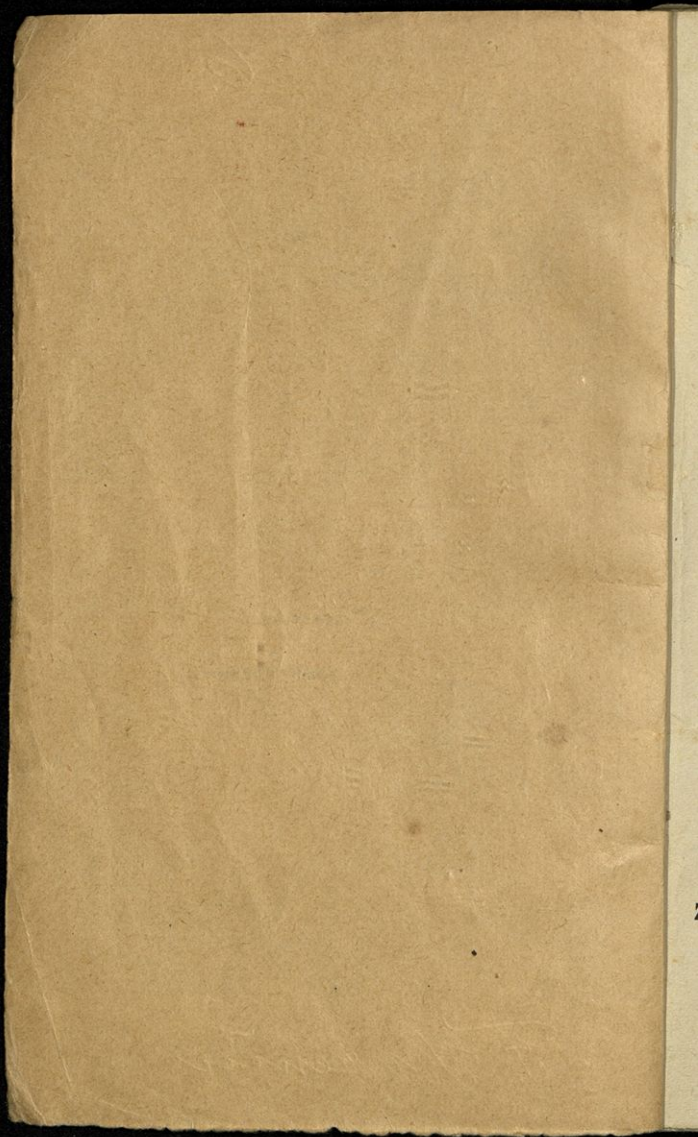

PAVLIHA

Knjižica, polna smešnih povestij
za kratek čas

*Franci
Lavrenčič*

17/III. 23. *Rauing*

50,00

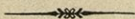
44

Nemški

PAVLIHA

v

slovenski obleki.

Knjižica

polna smešnih povestij za kratek čas.

Prevod iz nemščine.

234/12

Založil in prodaja J. GIONTINI, bukvar v Ljubljani

1909.

6S φ 703671

201306709

Tiskala Zadrúžna tiskarna v Ljubljani.

Predgovor.

Vem, da vam bi bilo ljubše, o slovenskem Pavlihi kaj brati, o katerem se posebno na Gorenjskem toliko pripoveduje. Tudi meni bi bilo ljubše, o domačem kaj povedati. Pa pomagaj si, kdor si more. Kakor sicer, grè nam Slovencem tudi tukaj tako, da o tujih več vemo in povedati znamo, kakor o domačih. Prvotni namen te knjižice je, marsikomu kako kratko uro napraviti. Človeško življenje je viharo in nemirno, skrb in žalost sedita tolikrat kot dve črni kraljici v človeškem srcu; veseli pogovori ali nedolžne burke preženejo žalost in otožnost, zavist in srd. Tu nabrane povesti so gotovo pripravne, vliti hladilo v klavrno srce in njih moč je boljša, kakor marsikaka lekarnica. Res je, da se v tej knjižici čita marsikaka zarobljena, in z glavo bo marsikdo majal ter rekel: Oj, to je bil hudoben paglavec, ki ni bil vreden, da ga je zemlja nosila! Pa namen te knjižice ni, koga učiti česa

hudega, ampak, da vsak spoznava hudobijo, jo sovraži in se tudi zvitih in prebrisanih ljudij varuje, kajti danes je svet ves nezvest, goljufen in hudoben. Berite toraj to knjižico v svoj prid in svojo korist; kratek čas vam bode delala, bolj od kvart ali pa žganjarskih krčem, ali pa od takozvanih historij o strahovih in čarodejnicah in o družih neumnostih.

1. povest.

Vsi kmetje in kmetice se pritožujejo čez Pavliho, ko je enkrat na konji za očetom sedeč ljudem nekaj kazal.

Ko se je nemški Pavliha iz pleníc skobacal in se naučil hoditi, šel je med otroke in se prav srčno medel po trati in gnojišči v vasi. Spredej in zadej je bil videti, kakor pristrižena opica. Od dne do dne je porednejši postajal in v svojem četrtem letu je take reči počenjal, da so sosedje vsak dan nad njegovega očeta hodili o Pavlihu pritoževat se, da je hudoben otrok. Če so ga oče okregali zaradi tega, vedel se je Pavlihec zvito izgovarjati in nedolžnega delati, tako, da oče niso vedeli, komu bi verjeli. Da bi se o resnici prepričali, so enkrat Pavlihca posadili zadej na konja, ko je ravno mnogo kmetov bilo na cesti. Zapovedali so mu, mirno in lepo sedeti. Kaj pa stori ubogljivo dete? Lepo tiho vzdigne svojo srajčico in pokaže kmetom novo zrcalo. Ljudje so začeli glasno grajati ga in nad njim vpiti: „Fej te bodi, mladi hudobnež!“ Oče

niso vedeli, zakaj ljudje vpijejo, zato se je Pavlihec zdajci očetu pritožil ter rekel: „Ali zdaj vidite, oče, da nikomur nič ne storim in mirno sedim, in vender pravijo ljudje, da sem hudobnež? Ne da bi se dolgo pomišljevali, posade oče svojega ljubega sinčka pred se, da bi ga imeli pred očmi. Pa tudi tukaj jo je vedel Pavlihec zviti: Svoja usta je široko raztegnil in jezik je ljudem molil. Ti so zopet skup drli in ga mladega hudobneža imenovali. Bedasti oče pa ni mogel umeti, od kod to pride in reče: „Ti si nesrečno dete; kaj boš moral še na tem svetu prestatil!“ In rajši ga je imel, nego poprej. Oče je šel kmalu v drugo deželo, kjer je bila njegova žena doma. Umrli je tam ne dolgo potem, zapustivši ženo in otroka v veliki revščini. Dasi je bil Pavliha že 16 let star, vendar se še ni ničesar učil. Veselile so ga samo burke in budalosti.

2. povest.

Kako se Pavliha po očetovi smrti obnaša in se uči hoditi po napeti vrvi.

Pregovor pravi: Kadar mačke doma ni, so miši dobre volje. Po očetovi smrti niso mogli mati svojega divjaka več krotiti in začel je vsaktere neumnosti uganjati. Mati so stanovali v

neki hiši, mimo ktere je voda tekla. Ko je bil enkrat Pavliha pod streho in se je učil po napeti vrvi hoditi, pridejo mati z velikim polenom nadenj; on pa jim smukne skozi okno na sosedovo streho, da ga niso mogli doseči. Na vrvi si je pridobil kmalu toliko spretnosti, da sklene svojo umetnost ljudem pokazati. Napel je torej vrv iz zahišja čez vodo in jo je tam privezal na nasprotno hišo. Ko ljudje o taki izredni igri zvedó, drlo je vse, mlado in staro k vrvi in čudili so se, da zna Pavliha tako po vrvi hoditi. Toda njegova sreča je bila kratka in se je imela kmalu v veliko žalost spremeniti. Ko namreč mati vidijo, kako ljudje skup vró, so se hoteli v svoji jezi prav znositi in svojega sina zavoljo njegovih neumnostij prav izplačati.

Tiho se torej priplazijo za hišo in presekajo vrv na dvoje. Ljubi mojster Pavliha štrbunkne v vodo, in ljudje so se smejali ter ploskali na to. To se je Pavlihi tako zamerilo, da ni besedice črhnil; a to mu je manj v srce segalo, da je do ušes v vodo padel, kakor to, da so se mu mladi in stari smejali, ki so za njim tekli in mu osle kazali. Mislil je, kako bi jim povrnil to zasmehovanje. Po vrvi ni hotel več hoditi, ker mu je enkrat tako izpodletelo.

3. povest.

Kako Pavliha več kot 100 fantičev pregovori, da sezujejo čevlje, koje on potem skup zmeče in s tem provzroči veliko ruvanje.

Kmalu potem se je hotel Pavliha pri kopanji maščevati zaradi zasmehovanja. Potegnil je zopet iz druge hiše vrv čez vodo in je napovedal ljudem, da bo plesal po nji. Ljudstvo je vkup drlo, mladi in stari so pričakovali izvenredne zabave. Pavliha torej prijazno reče mladim fantičem, da jim hoče kaj lepega na vrvi pokazati, če mu svoje čevlje dajo. Ti mu verjamejo, voljno sezujejo svoje čevlje in jih dajo Pavlihi. Bilo jih je blizu sto in šestdeset. Nabere jih na vrvico in gre ž njimi na vrv. Stari in mladi so zijali in bi bili radi vedeli, kaj bo naredil lepega, pa nekteri mu niso prav zaupali in so si mislili, ko bi le svoje čevlje nazaj dobili! Ko Pavliha na vrv sede in začne počenjati svoje burke, zavpije: „Pazite! Vsak naj se podviza in svoje čevlje zopet išče!“ To izgovorivši, prereže vrvico in vrže vse čevlje na en kup po tleh, da se je drug čez družega prekucoval. To videti, se vržejo stari in mladi na kup, eden ugrabi tu en čevlj, drugi tam jednega, jeden kriči: Ta je moj! drugi: Lažeš, moj je! in tako se začnejo lasati in ruvati; eden leži spodej, drug zgorej, eden

vpije, drug kolne, tretji se smeje; z eno besedo, bila je prava prekucija. Pavliha pa se je smejal na vrvi, da se je za trebuh držal in vpil: „Tako je prav! tako je prav! Iščite si sedaj svojih čevljev; oni dan ste se vi smejali, danes sem pa jaz na vrstil!“ Med tem, ko so se mladi in stari za čevlje pulili, pobere Pavliha svoje pete in se ne pokaže več, marveč mirno sedi doma pri materi in čevlje šiva.

Njegova mati niso nič o tem vedeli, zakaj da ne sme iz hiše, in so se celo veselili, da je delati začel. Mislili so, da se bo zdaj resnično poboljšal.

4. povest.

Mati nagovarjajo Pavliha, naj se uči kacega rokodelstva.

Pavlihova mati so bili veseli, da je njih sin postal naenkrat tako pokojen in tih. Nagovarjali so ga, učiti se kakega rokodelstva. Pa veselja ni imel niti do tega, niti do družega; bil je preveč razposajen. Vedno je imel kak izgovor. Mati pa niso nehali, govoriti mu na srce in napovedovati žalostno bodočnost. „Ljuba mati!“ jim reče tedaj Pavliha, „kakor kdo svojo reč začne, tako jo konča“. — „To vem,“ odgovoré mati, „kajti že štiri tedne nisem kruha pri hiši ne

videla, ne jedla.“ — „To meni tudi ni kaj všeč,“ reče Pavliha, „toda ubog mož, ki nima ničesa jesti, mora se tudi znati postiti; če pa ima kaj, potem se tudi masti; časi s psom, časi z betom. Tako tudi midva živiva.“

5. povest.

Kako Pavliha v mestu peka ogoljufa za vrečo kruha.

„Oh, ljubi Bog, pomagaj,“ zdihuje Pavliha drugo jutro, „kako hočem svojo mater potolažiti? Od kod hočem kruha dobiti, da jih nasitim?“ S težko glavo gre v mesto iz trga, kjer je z materjo prebival. Tam vidi pekarijo, gre notri in reče peku: „Prijatelj, ali bi ne hotel mojemu gospodu za deset petic kruha poslati? Imenoval je gospodovo ime in hišo, v kateri je prebival, in veli peku, naj fanta pošlje ž njim kateremu se bode izročil denar. Pek v to dovoli, Pavliha pak je imel vrečo s skrito luknjo. Vanjo si da naštetih kruha in odide s fantom, ki bi bil imel denar prejeti. Ko okrog vogla zavijeta, pusti Pavliha hlebec belega kruha pasti v blato, postavi vrečo na stran in reče fantu: „Oj, joj meni! umazanega kruha ne smem svojemu gospodu prinesiti, teči urno nazaj in prinesi mi drug

hlebec!“ — Predno ta nazaj pride, izgine Pavliha in se skrije v hišo zunaj mesta. Ko fant Pavlihe več ne najde, teče domu in pove peku, kaj se je zgodilo. Ta gre v hišo, kjer bi bil po Pavlihovem govorjenji imel stanovati gospod, pa tu ne najde nikogar in spozna, da je ogoljufan. Pavliha pa naloži svoj kruh vozniku na voz, ki je bil iz njegovega kraja, in gre poleg voza. Ko k svoji materi pride, ji reče: „Nate, tu vam pri našam dobrega postnega kruha, jejte, dokler imate kaj; naj vam vrlo tekne!“

6. povest.

Kako mora Pavliha z drugimi otroci kašo čez mero jesti in je nato še klofutan.

V vasi, v kateri je Pavliha bival s svojo materjo, bila je navada, da so, kadar je kdo prašiča zaklal, otroci sosedov prišli v to hišo in dobili juhe, to je kaše sè zeljem in kakim koščekom klobase. V isti vasi stanoval je pristavec, ki je bil jako skop. Ker zaradi sramote otrokom vendar ni mogel odreči kaše, izmislil si je zvijačo, da bi jim kašo v juhi za vselej osolil; nareže jim vanjo mastne skorje. Ko fantiči in deklice pridejo in ž njimi tudi Pavliha, spusti jih v hišo, zaklene vrata in polije kašo.

Pa kaše je bilo dosti več, kakor so je otroci snesti mogli. Ko je kak otrok ostavil mizo in ni hotel več jesti, vzel je pristavec šibo in ga napletal, da je zopet jedel. Poznal je pa Pavlihove muhe, in če je koga čez pleča vrezal, je Pavliho še bolj nažgal. To je pomagalo, in otroci so tako vso kašo pojeli, kar jim je tako teknilo, kakor psom trava. Odsihmal ni hotel na koline priti nobeden več v hišo tega skopuha. Pavliha pa si je mislil: Le čakaj, tudi jaz ti bom zasolil!

7. p o v e s t.

Kako Pavliha naredi, da se pristavčeve kokoši pulijo za krmo.

Drugi dan sreča Pavliha pristavca. Ta ga vpraša: „Ljubi Pavliha, kedaj boš spet k meni prišel na koline?“ Pavliha mu odgovori: „Kadar se bodo tvoje kokoši pulile za krmo, ter po štiri in štiri se kavsale za drobtino kruha.“ Pristavec mu reče: „Do tistihmal je še dolgo.“ Pavliha mu odgovori na to: „Kaj pa, če pridem, predno boš imel zopet koline?“ Na to gre svojo pot in misli na to, dokler pridejo pristavčeve kokoši na cesto. Zdaj zveže Pavliha blizu 20 niti po dve v sredi skup, priveže na vsak konec niti drobtino kruha in vrže vse kokošim. Te hlastno pogoltnejo

drobtine, a jih vendar ne morejo požreti, ker je na drugem konci vedno druga kokoš vlekla. Tako se je nad 30 kokošij semtertja vlačilo in se zaradi velikih drobtin vender niso mogle rešiti. Začele so praskati in daviti se; Pavliha je lakomniku koline zasolil.

8. povest.

Kako Pavliha zleze v ulnjak, ki sta ga po noči dva tatova hotela ukrasti in stori, da se med seboj stepeta ter ulnjak pustita.

Zgodi se, da gre Pavliha s svojo materjo v neko vas na semenj. Ko se tam dobro nasrka vina, poišče si kraj, kjer bi se naspal. Pride do ulnjaka. Tu je bilo razven mnogih polnih panjev tudi nekaj praznih. Zleze torej v prazen panj, ki je bil najbližje čebel, da bi nekoliko zaspal. Spal je od poldne do trdne noči in mati so mislili, da je šel domov, ker ga niso mogli nikjer najti. Na noč pa prideta dva tatova, ki sta hotela panj ukrasti; rekla sta, da je oni najboljši, kateri je najtežji. Tehtala sta torej panj za panjem in ko prideta do tistega, v katerem je bil Pavliha, najdeta ga najtežjega. Vzdigneta ga in ga komaj neseta. Med tem se Pavliha zbudi in posluša nekaj časa njune besede. Ker je bilo

zelo temno, da drug družega ni mogel videti, zgrabi Pavliha prednjega za lase in ga jako potegne. Ta se vjezi nad svojim tovarišem misleč, da ga je on zlasal, in ga kolne. Zadnji pa reče: „Mislim, da se ti sanja, ali pa stopaš spijoč; kako mi je mogoče lasati te? Saj komaj z obema rokama panj nosim.“ Pavliha se je skrivaj smijal in mislil: „Ta bo pa dobra!“ Čakal je, da prijeta za streljaj dalje; zdaj tudi zadnjega prime za čop. Ta se še bolj vjezi ter reče: „Težko nosim, da mi kosti pokajo, pa praviš, da te lasam; zakaj si pa ti mene lasal?“ Prednji odgovori: „Lažeš, tepec, kako bi te jaz lasal? Saj vidim komaj pot pred sabo.“ Tako prepiraje se, neseta panj zopet nekoliko dalje. Zdaj prime Pavliha oba na enkrat, in sicer zadnjega tako močno za grive, da se z glavo zadene v panj. Ves razkačen izpusti panj in plane na sprednjega. Začne se hud ravs in kavs med njima, dokler eden nju ne pobegne. Tako sta se v temoti razšla, da drug za družega ni vedel, panj sta pa popustila. Ko Pavliha čuti, da sta oba odšla, pogleda iz panja, in ker je bilo še tema, ostal je v njem do dneva. Zdaj še le izleze iz njega, pa ne ve, kje da je. Ubere pot pod noge ter pride do grada, kjer je v službo stopil.

9. povest.

Kako Pavliha pečena piščeta jé z ražnja.

Pavliha je prišel v neko vas na Nemškem k županu. Temu se je Pavliha zaradi svojega priprostega vedenja zelo prikupil. Vzel ga je za hlapca. Obljubil mu je, da mu bo dobro pri njem in da bo imel jesti in piti to, kar on in njegova kuharica. Pavliha si tega ni dal dvakrat reči in ostane pri županu z veseljem. Županova kuharica zadavi koj dva piščanca in ju natakne na raženj ter peče. Pavliha je bil prav priden in je piščanca na ražji skrbno vrtil, da sta bila lepo zapečena. Med tem opazi, da ima kuharica eno samo oko, in spomni se županovih besed pri vdinjanji, da bo jedel isto, kakor župan in njegova kuharica. Sname torej enega piščanca z ražnja in ga sné v kuhinji brez kruha. Ko je bilo čas jesti, pride na eno oko slepa kuharica k ognju piščanca polit. Videč pa, da se peče samo en piščanec, reče Pavlihi: „Kje je pa drugi piščanec?“ Pavliha ji pa odgovori: „Poglejte še z onim očesom in videli bode te oba.“ Ker je kuharici očital slepoto, bilo jo je sram in se je zelo razjezila. Teče torej k županu in mu pove, kako jo je hlapec pogledal, kaj ji je rekel in da se samo en piščanec na ražnji še peče. Župan gre sam v kuhinjo ter reče: „Poslušaj me, Pav-

liha! Zakaj si mojo deklo zasramoval? Dobro vidim, da je samo en piščanec na ražnji, kam pa je drugi prišel?“ Pavliha mu odgovori: „Saj vidite tukaj enega; družega je vaša dekla videla, in rekel sem ji, da naj z obema očesoma pogleda, da bo oba videla. Na to je vsa jezna proč tekla.“ Župan se je smejal ter rekel: „Moja dekla ne more pogledati z obema očesoma, ker ima le eno samo.“ Pavliha reče na to: „Tako le vi govorite, jaz pa tega ne rečem.“ Župan pravi: „In vender je tako: družega piščanca pa le ni.“ Pavliha reče: „Jaz sem ga snedel; saj ste mi rekli, da imam to jesti in piti, kar vaša dekla; žal bi mi bilo, če bi bila vidva piščanca snedla brez mene; da bi torej vi ne bili lažnik, snedel sem enega piščanca poprej.“ „Ni mi ravno za pečenega piščanca, a ravnaj se prihodnje bolj po volji moje kuharice!“ Na to reče Pavliha: „V vsem, kar mi ukažete.“ Kar je torej kuharica Pavlihi storiti ukazala, je storil vse le na pol. Če je imel škaf vode prinesti, je prinesel samo pol škafa; če je imel dva polena prinesti, prinesel je eno samo poleno in tako je vse na pol storil na veliko nevoljo kuharice, ki je spoznala, da ji samo nagaja. Vse je torej potožila svojemu gospodarju. Ta pa reče: „Ljubi Pavliha, moja dekla ni zadovoljna s tabo.“ Pavliha mu odgovori: „Družega nisem storil, kakor kar

ste mi ukazali; rekli ste, da bom vse imel kakor vaša dekla; vaša dekla bi rada videla z obema očesoma, pa ima vender le eno samo, torej le polovico vidi, in jaz storim tudi samo polovico.“ Župan se je smijal, kuharica pa je togotna rekla: „Gospod, ako tega cepca obdržite še delj, uidem vam.“ Tega pa župan vender ravno ni hotel, moral je torej Pavliha iti iz službe. Pa pomagal mu je vendar župan. Ker je namreč cerkvenik tiste vasi umrl, skrbel je župan, da je Pavliha dobil cerkvenikovo službo.

10. povest.

Kako je Pavliha rekel, da hoče v mestu z mestne hiše leteti.

Pavliha ni dolgo cerkvenikoval. Prišel je v veliko mesto, ki se je ob veliki reki razprostiralo. Tu je trosil vsaktera oznanila, da bi njegovo ime bolj zaslovelo in da bi povsod govorili o njem.

Mestjani so vedno k njemu hodili in ga prosili, da bi jim pokazal kako posebno umetnost. Rekel jim je torej, da jim hoče vstreči in z mestne hiše leteti. Velik krik je nastal v mestu, tako da so se zbrali stari in mladi na trgu, njegovo umetnost gledat. Zdaj pride Pavliha

na mostovž pred mestno hišo in dela z rokama, kakor bi hotel zleteti.

Ljudje so z ustmi in očmi zijali, ter mislili, zdaj zdaj bo zletel kvišku. Pavliha pa se je smejal ter glasno rekel: „Častiti gledalci! Doslej sem mislil, da ni večjega bebca na svetu od mene; zdaj pa dobro spoznam, da je po vsem našem mestu polno butcev; kajti če bi mi vi vsi trdili, da znate leteti, bi vam jaz vendar tega ne verjel. Jaz nisem ne gos ne kak drug ptič; vrh tega nimam ne perut ne perja, brez katerih vendar leteti nihče ne more. Zdaj menda sami spoznate, kakšni bedaki da ste in to ostanete še vsi nadalje; toliko pa znam leteti, kakor vi.“ S temi besedami zgubi se z mestne hiše med množico in jo pusti stati. Nekteri so se ali smejali ali sramovali in se v ustnice grizli, ali so se pa za ušesi praskali.

11. povest.

Kako Pavliha bolnike v bolnišnici brez zdravil ozdravi za en dan.

Nekoč pride Pavliha tudi v nemško mesto Norimberk in nabije velika oznanila na cerkvena vrata ter se razglasi za imenitnega zdravnika vseh bolezni. Takrat je bilo ravno obilo bolnikov

v novi bolnišnici, katerih bi se bil bolniški vodja rad znebil, in katerim je iz srca privoščil ljubo zdravje. Vodja pride k Pavlihi, čudodelnemu zdravniku, in ga vpraša, ali se upa bolnikom pomagati? Pavliha pritrdi s pogojem, če mu da 200 kron plačila. Obljubi mu jih vodja, ako bo bolnikom pomagal, in ko Pavliha še pristavi, da naj mu ne da niti vinarja, ako ne ozdravi vseh, dopadlo je to vodju bolnišnice tako, da mu je takoj dvajset kron naštel. Zdaj gre Pavliha v bolnišnico in vzame seboj dva postrežnika. Vsakega bolnika posebej vpraša, kaj mu je, in ko gre od njega, zaroti ga in mu reče: „Kar ti bom razodel, Bog obvaruj, komu povedati.“ Vsak bolnik mu je moral to obljubiti. Reče torej vsakemu v uho: „Ako hočete, da vas ozdravim, zgoditi se to ne more drugače, kakor da enega izmed vas v prah sežgem in ta prah drugim spiti dam. Kdor izmed vas je torej najbolj bolan in najslabši v nogah, tega hočem sežgati, da drugim pomagam. Vratarja bolnišnice bom postavil in zavpil: „Kdor ni bolan, pridi ven in ne mudi se!“ Ko Pavliha to zavpije, zbežali so vsi, da je bolnišnica vsa prazna ostala.

Ko mu je vodja plačilo odštél z veliko hvaležnostjo, šel je Pavliha dalje. Čez tri dni pa pridejo bolniki vsi zopet nazaj in tožijo, kako so bolni. Vodja jim reče: „Kaj je pa to? Ali

vam nisem še le pred tremi dnevi pripeljal mojstra, ki vam je na noge pomagal, da ste teči zamogli?" Zdaj so mu razodeli, kako jim je pretil, tistega sežgati v prah, kateri bi bil prišel poslednji k vratom. Vodja je spoznal, da je bil goljufan. Tako so ostali bolniki v bolnišnici, denarji pa Pavlihi.

12. povest.

Kako se Pavliha ponudi peku v službo.

Ko Pavliha pride v nekem mestu k peku, vpraša ga ta, kaj zna delati. Odgovori mu, da je pekovski pomočnik. Pek mu reče: „Ravno nimam nobenega, ali hočeš pri meni služiti?“ Pavliha sprejme ugodno ponudbo. Drugi dan mu ukaže pek, da zvečer napravi peko, brez njegove pomoči, ker nima časa. Pavliha ga vpraša: „Kaj pak imam peči?“ Mojster, ki je bil tudi šaljiv mož, mu odgovori: „Pekovski pomočnik si in ne veš, kaj bi pekel? Kaj pa se peče? Sove ali opice?“ Pavliha gre in naredi iz testa zgolj sove in opice. Ko mojster zjutraj vstane, da bi mu pomagal, ne vidi nikjer ne regelj ne štruc, ampak samo sove in opice. To ga razsrdi in reče Pavlihi: „Tepec, kaj si naredil?“ Odgovori mu: „Kar ste mi ukazali!“ Nato reče pek: „Kaj mi je z neumnežem storiti? Tak kruh ni

za nič.“ To izpregovorivši ga prime za vrat ter reče: „Plačaj mi testo!“ Pavliha mu reče: „Ako moram testo plačati ostane blago meni!“ „Kaj maram za blago!“ odgovori pek, in Pavliha mu plača testo. Ko so bile sove in opice pečene, jih pobere Pavliha v jerbas in jih nese s sabo, kjer je bil prenočil. Mislil si je: Dostikrat sem že slišal, da ne prinesó ljudje ničesa tacega v mesto, da bi se ne dalo v denar spraviti. Ker je bil ravno sveti Miklavž, vsede se ravno pred cerkev s svojo robo in proda vse svoje sove in opice ter dobi dosti več denarja za nje, kakor je dal za testo. Ko je pek to zvedel, zdelo se mu je malo. Pred cerkev je tekel in je hotel tudi še plačilo za peko od njega imeti. Pavliha pa je z denarji za časa odrinil.

13. povest.

Kako da Pavliha svojega konja podkovati z zlatimi podkovami.

Pavliha je bil mož, da je s svojo modrostjo daleč okrog slovel, in so ga povsod hvalili. Veliki gospodje so ga tudi radi imeli in so mu dajali obleke, hrane, denarjev in konj. Tako pride enkrat k danskemu kralju, ki ga prosi, da mu svojih umetnostij ktero pokaže. Obljubi mu, da

mu bode njegovega konja z najboljšimi podkovami dal podkovati. Pavliha vpraša kralja, ali sme njegovim besedam verjeti. Kralj mu odgovori: „Ako pokažeš svojo umetnost, bom mož beseda.“ Pavliha pelje torej svojega konja k zlatarju, kateremu veli, da ga z zlatimi podkovami in srebrnimi žreblji podkuje. Potem gre h kralju ter ga vpraša, ali hoče podkovanje plačati. Kralj mu obljubi in zapove svojemu dvorniku odšteti plačilo. Dvornik misli, da bo koval kak navaden kovač. Pavliha ga pa pelje k zlatarju, ki terja sto cekinov. Dvornik toliko ni hotel plačati, ampak je šel kralju povedat. Ta pokliče Pavliho k sebi ter mu reče: „Pavliha, kako drago si pa dal konja podkovati? Če bi jaz vse svoje konje dajal tako drago podkovati, moral bi kmalu deželo in ljudi prodati.“ Pavliha mu odgovori: „Svitli gospod in kralj! Ali niste rekli, da mora biti najboljše podkovanje in storil sem po teh vaših besedah.“ Kralj mu reče: „Ti si moj najzvestejši služabnik, ker vsaj storiš, kar ti ukažem.“ Smejal se je tej zvijači in mu je plačal sto cekinov. Pavliha pa je dal zlate podkove odtrgati, svojega konja z drugimi podkovati in je ostal pri kralji do njegove smrti.

14. povest.

Kako so Pavlihi deželo prepovedali.

V neki deželi je Pavliha silno hudobijo naredil, tako da so mu zavoljo tega tisto deželo prepovedali. Ob jednom se je izdalo povelje, da ga imajo obesiti, če ga v nji zasačijo. Pavliha pa se te dežele ni ogibal, in ker ga je pot ravno skozi to deželo peljala, šel je naravnost skozi njo ne zmeneč se za prepoved. Nekoč gre spet ravno skozi prepovedano deželo, kar sreča vojvoda. Zdaj si misli Pavliha: Ako zbežim, me s konji doidejo in posekaja, vojvoda me da v svojem srdi obesiti na prvo drevo.

Ni torej dolgo premišljeval, ampak stopil je s svojega konja, mu prerezal trebuh, izmetal drob iz njega in je zlezal v otlo konjsko truplo. Ko vojvoda s svojimi tovariši do njega prijezdi, in Pavliho v konjskem trebuhu zagleda, reče eden njegovih služabnikov: „Milostivi vojvoda in gospod! Pavliha biva v trebuhu svojega konja.“ Vojvoda se mu približa in mu reče: „Ali sva vkup? Ali ne veš, da sem ti prepovedal svojo deželo in zažugal, da te bom dal obesiti na kol, ako te v nji dobim?“ Pavliha mu reče: „Gospod! upam, da mi boste prizanesli, ker nisem ničesar storil, zaradi česar bi bil zaslužil vešala.“ Vojvoda mu reče: „S čim se moreš izgovoriti? Zakaj

tičiš v koži svojega konja?" Pavliha odgovori: „Milostivi, presvitli knez! Bal sem se vaše nemilosti tako, da mi ni bilo storiti kaj drugega, nego vstopiti se med štiri kole, med katerimi sem se po stari šegi mislil v največji varnosti.“ Vojvoda se zasmije ter reče: „Ali hočeš prihodnje ogibati se moje dežele?" Pavliha odgovori na to: „Kakor ukažete, milostivi gospod!“ Vojvoda spodbode svojega konja in reče: „Nočem te nikoli več videti.“ Ko Pavliha to sliši, skoči iz konjskega trebuha rekoč: „Hvala tebi, ljubi konj, pomagal si mi in gospoda storil milostivega; bolje je, da krokarji požrejo tebe, kakor pa mene,“ in ostavil je deželo peš.

15. povest.

Kako Pavliha od kmeta lastne zemlje kupi.

Kmalu potem pride Pavliha zopet v to deželo do bližnje vasi in čaka, da bode vojvoda jezdil v mesto. Tu se pelje kmet na svojo njivo. Pavliha ga vpraša, čegava da je njiva. Kmet mu odgovori: „Njiva je moja, dobil sem jo po svojem očetu.“ Pavliha ga dalje vpraša, koliko bi mu moral dati za voz zemlje z njegove njive. Kmet je hotel imeti dve petici. Pavliha mu je plačal, vsede se na voz kupljene zemlje in se

pelje v mesto s konjem, ktereга je pred kratkim kupil od žida. Ko vojvoda prijezdi in Pavliho zagleda na vozu do brade zakopanega v prsti, reče: „Pavliha, ali ti nisem svoje dežele prepo-vedal, sicer te bi dal obesiti?“ Pavliha mu odgovori: „Milostivi gospod! Jaz nisem v vaši deželi; v lastni deželi sedim, in to sem kupil od kmeta, ki mi je rekel, da jo je dobil po svojem očetu.“ Vojvoda reče na to: „Pojdi v božjem imenu s svojo deželo in ne hodi mi več pred oči, sicer te dam s konjem in vozom vred obesiti.“ Nato Pavliha poreže štrange pri konji, zažene se nanj in hiti iz dežele. Voz pa je pustil pred vojvodovim gradom.

16. p o v e s t.

**Kako je Pavliha v Pragi skušal se z dijaki
in izpit dobro napravil.**

Pavliha pride tudi v Prago in se izda tukaj za zelo učenega moža, kateri zna na najtežja vprašanja odgovarjati, in da mu ni noben doktor kos. Dal si je spisati oznanilo, ktero je na cerkvenih vratih nabil. Šolskega vodja je to ustenje zelo žalilo; doktorji in profesorji so pisano gledali ter v zboru posvetovali se, kaj bi Pavliho vprašali, da bi preizkušnje ne dostal, mislili so,

če bi izpit slabo napravil, prilivali bi mu kropa in ga spravili v sramoto. Sklenejo torej, da pridejo vsi in da se ž njim hočejo v učenih rečeh prepirati; šolski voditelj bi mu imel vprašanja dajati. Po šolskem pisarji so mu naročili drugi dan zgласiti se k izpraševanju. Tudi je moral pisarju zavezati se pismeno, da bo gotovo prišel ter vpričo učiteljskega zbora odgovarjal v pričevanje svoje učenosti. Pavliha odgovori pisarju: „Povej svojemu gospodu, da hočem po naročilu vse storiti in upam, da me bodo spoznali za učenjaka.“

Prihodnji dan se zberejo vsi doktorji in profesorji in tudi večina dijakov. Pavliha pa vzame svojega krčmarja, nekoliko drugih mestjanov in tovarišev seboj, da bi ga dijaki ne napadli. Ko v zbirališče pride, velijo mu stopiti k mizi in na dana vprašanja odgovarjati.

Prvo vprašanje, ktero mu je vodja dal, je bilo, da naj pove in dokaže: „Koliko kapljic vode je v morji?“ Ako jim tega vprašanja ne more rešiti in zadovoljivega odgovora dati, obsodili ga bodo neučenega in baharskega zaničevalca in kaznovali. Pavliha pa odgovori na to vprašanje umno in srčno: „Častitljivi gospod vodja! Ukažite drugim vodam ustaviti se, ktere od vseh strani v morje teko, potem vam hočem premeriti morje, istinitost mere dokazati in

povedati število kapljic.“ Ker je pa vodji bilo nemogoče, druge vode ustaviti, moral mu je tudi merjenje morja spregledati, in osramočen mu da drugo vprašanje: „Povej mi, koliko dni je preteklo od Adamovega časa do danes?“ Pavliha mu odgovori kratko in odločno: „Samo sedem, kajti, kadar jih sedem preteče, začne se zopet drugih sedem in to gre tako, kar svet stoji.“ Vodja mu da tretje vprašanje, rekoč: „Povej mi zdaj, kje je sredi zemlje?“ Pavliha odgovori: „Ravno tu, kjer mi stojimo; ako mi ne verjamete, premerimo z motvozom, in če sem se zmotil za bilko ali za las, naj nimam prav.“ Vodja ni mogel ničesar na to reči in vpraša ga četrtič: „Povej koliko je od zemlje do nebes?“ Pavliha odgovori: „Če kdo v nebesih govori, je mogoče na zemlji slišati ga; pojdite torej v nebesa in glasno bom vpil, da bote v nebesih slišali; ako pa slišite, recite, da nimam prav.“ To vodji zopet ni bilo mogoče, in začelo mu je vroče prihajati, ker mu je Pavliha tako zvito na vsa vprašanja odgovorjal, da ga niso mogli vjeti. Peto vprašanje je bilo: „Kako globoko je morje?“ Brez dolzega pomišljevanja odgovori Pavliha: „Kolikor globoko pade kamen; kajti vsak kamen, ki ga vržete vanj, pade na dno.“ Zdaj mu da vodja še šesto vprašanje: „Kako velika so nebesa?“ Urno dobi odgovor: „Tisoč sežnjev so široka in

tisoč sežnjev visoka; to ne more biti drugače; ako mi tega nečete verjeti, vzemite solnce in luno in vse ozvezdje z nebes, in premerite jih natanko in videli boste, da imam prav.“ Nič več niso mogli storiti. Pavliha jim je bil vsem preveč zvit, in sram jih je bilo, da ga niso mogli v kozji rog ugnati. Vodja je pobral osramočen svoja kopita. Pavliha pa je dolgo suknjo slekel in dalje potovaje prišel v mesto Erfurt.

17. povest.

Kako Pavliha v mestu Erfurtu uči osla brati.

Ko se je Pavliha v Pragi tako odrezal, šel je v mesto Erfurt, ker se je bal, da bi mu praški gospodje ne iztaknili očij. V Erfurtu so slovele takrat visoke šole. Brez odloga tudi tu nabije svoje listine in s tem napravi veliko govorjenja. Gospodje visocih šol so že veliko slišali o njegovih zvijačah in radi bi ga bili poznali osebno. Posvetovali so se torej, kaj bi mu naložili, da bi enako prejšnjim osramočeni ne bili. Sklenili so, dati Pavlihi osla v pouk, ker so oslov dovolj imeli. Rekli so torej Pavlihi: „Veliko obetajoča pisma ste nabili, da hočete vsako stvar naučiti brati in pisati. Zaradi tega so profesorji visocih šol sklenili, dati vam osla v pouk; ali

si ga upate učiti? Pavliha odgovori: „Seveda, toda časa mi je za to treba, ker je osel nespa-metna žival.“ Pogodili so se torej ž njim na dvajset let in obljubili so mu 500 tolarjev plačila, katerih so mu nekaj takoj odšteli. Pavliha si je pri tem mislil: Trije smo na vsak način; ako šolski vodja umrje, sem odrešen; ako jaz umrjem, kdo mi more kaj, in če moj učenec gre rakom žvižgat, sem itak tudi rešen.

Vzel je torej svitle tolarje z lahko vestjo, osla pa v pouk. Dal si ga je pripeljati v svoje stanišče, čigar gospodar je bil vesel krčmar. Najel je hlev za svojega nadebudnega učenca in mu položil staro knjigo v jasli, med liste pa je ovsa nasul. Ko osel to opazi, premetaval je liste z jezikom, iskal ovsa ter ga zobal, in če ga ni našel več, upil je: „i a, i a!“ Ko Pavliha to vidi, gre k vodji in mu reče: „Častitljivi gospod vodja! kedaj hočete videti, kaj moj učenec dela?“ Vodja mu reče: „No, ali mu pa vaš pouk gre tudi v glavo?“ Pavliha odgovori: „Prav neotesano se vede in trdo bučo ima; pa vender sem ga naučil s svojim prizadevanjem v kratkem času, da nekaj črk in posebno nekaj samoglasnikov razločno izgovarja. Ako vas oslov napredek kaj zanima, idite z mano in sami ga bote slišali.“ Ubogi osel se je ves predpoldan postil. Ko Pavliha z vodjo in nekterimi profesorji stopi

v hlev, položi, knjigo pred svojega učenca. Ko jo osel v jasliah zagleda, naredi silno učen obraz in premetuje liste semtertja, iskaje ovsa; ko pa nič ne najde, začne na ves glas vpiti: „i a, i a, i a!“ da se je hlev stresal in da je vodja kar bežal skozi vrata. Na to reče Pavliha: „Ljubi gospodje! ali slišite samoglasnika: i a, kako jih že v glavi ima; upam, da bo kaj iz njega: tudi se mi zdi, da je nadarjen za petje.“ Kmalu potem umrje vodja in Pavliha se poslovi od svojega učenca in visoke šole, kajti mislil si je: Preveč bi imel opraviti, če bi hotel izmodriti vse osle v Erfurtu. Odsihmal je obesil na kol vse poučevanje.

18. povest.

Kako je Pavliha ženskam opral kožuhe.

Od tod potuje Pavliha dalje in ostane v prijazni vasi čez noč. Na vprašanje krčmarice, kakošen rokodelec je, ji odgovori, da ni kakošen rokodelec, ampak da vselej resnico govori. „Take ljudi prenočim rada,“ reče krčmarica. Ko ji pa Pavliha pogleda natančneje v oči, vidi, da krčmarica gleda navskriž; zato ji reče: „Kam pa gledate!“ — „Oh, da bi te zlodi!“ ga ozmerja krčmarica. „Kar živim, mi še nikdo tega ni očital!“ Pavliha ji pa reče: „Ljuba žena, ako mi je go-

voriti vedno resnico, ne morem zamolčati tega.“ Krčmarica se je potolažila, ker ju sicer nihče ni slišal. Ko je Pavliha ostal čez noč v njeni hiši, prišel je s krčmarico na pogovor, da zna stare kožuhe prati, da so kakor novi in jih moli ne jedo. Žena je imela več stare kožuhovine doma in prosila ga je, da jo takoj prihodnje jutro opere, in mu obljubi, da bo tudi povedala vsem sosedinjam in prijateljicam, ker tudi one gotovo svoje kožuhe prineso v perilo. To je Pavlihi dopadlo. Ko drugo jutro krčmarica v vasi objavi ono vest, prinesejo ženske svoje kožuhe v perilo. Pavliha jim ukaže zdaj, veliko mleka primesti, kar so rade storile, kajti zelo so se veselile novih kožuhov. Postavil je zdaj dva kotla na ogenj; vlili vse mleko vanja in je djal v to kožuhe, ter pustil, da so se kuhali. Ko je mislil, da so že dosti kuhani, reče ženam: „Zdaj mi pa morate primesti mladega, lepega lipovega lesa, ko zopet pridete, hočem vzeti kožuhe iz kotlov, in za to potrebujem lesa.“ Babe so voljno tekale po les in njih otroci so veselo skakali pojoč: „A ha! zdaj bomo imeli nove kožuhe!“ Pavliha pa si je mislil: Le počakajte, še niso dosti kuhani. Med tem, ko so bile žene v gozdu, podkuril je Pavliha še bolj; pustil je kožuhe, da so se še kuhali in jo potegn timer iz vasi, kamor ga tudi ni bilo več nazaj, kožuhe prat. Ko so se

žene vrnile z lesom, začele so se prepirati, kajti vsaka je hotela imeti svoj kožuh najprva iz kotla. Ko so jih pa bolj ogledale, videle so vse razkuhane, tako da so razpadali. Pavliha je bil pa že čez hribe in doline, ne da bi se bil pri krčmarici poslovil.

19. povest.

Kako Pavliha v bavarskem mestu biriče razkači, da v vodo popadajo.

Dolgo, dolgo je Pavliha potoval od mesta do mesta in goljufal ljudi; ko je prigoljufane denarje zapravil, prišel je v neko mesto na Bavarskem. Tu je ostal delj časa, in ko se je v mestu bolje spoznal, začel ga je dolg čas nadlegovati, in zdržati se ni mogel, tudi tukaj vganjati svojih burk. Nekoč vidi, da so biriči nekam pod mestno hišo zlezli, kjer so po noči spali in čuli. Dobro si torej to zapomni, posebno pa neko brv med trgom in med tistim zavetjem, v katerem so se biriči čez noč mudili. Po tej brvi je bilo po noči težko in nevarno hoditi. Pavliha čaka, da se ljudje spat spravijo in da vse potihne, da bi mirno izpeljal svojo hudobnost. Vzame torej tri plohe z mosta, vrže jih v vodo, gre potem pred mestno hišo in začne tam razgrajati, kleti in kresati s starim nožem ob tla,

da so iskre letele; ko biriči to slišijo, vstanejo in jo vdero za njim. Pavliha zbeži čez trg in se komaj splazi čez brv, s ktere je plohe v vodo pometal. Ko na drugo stran pride, začne glasno rogati se: „He, he, he! kje pa ste, zaspanci, brezsrčne babel!“ Ko biriči to slišijo, tečejo še bolj jaderno za njim in vsak je hotel prvi biti. Ker je pa bila silna tema, niso videli luknje na brvi ter so pocepali drug za drugim v vodo; luknja je bila pa tako tesna, da so si še na plohih očesali glave in izbili zobe. Zdaj začne Pavliha zopet vpiti: „He, he, kam pa greste? Jutri me pa spet lovite!“ — Eden si je nogo zlomil, drugi roko, tretjemu je glava otekla, sploh nobeden ni ostal brez škode. Ko je Pavliha biričem to naredil in jih dobro skopal, bilo mu ni več obstanka v tem mestu, zato je zbežal; bal se je zelo, da bi mu ne prišli do kože.

20. povest.

Kako je Pavliha jedel za denarje.

Ko Pavliha pride ves lačen v drugo mesto, pridobi si denarjev z zvijačo. V krčmo gre, kjer najde jako veselo krčmarico, in ktera ga prijazno pozdravi, kajti na njegovi obleki spozna, da je poseben človek. Ker je bil kmalu čas kosila, ga krčmarica vpraša, kaj se njemu poljubi. Pavliha

ji odgovori, da je ubog popotnik, in jo prosi, naj mu za božjo voljo da kaj jesti. Krčmarica pa mu reče: „Prijatelj, v mesnici mi tudi ničesa zastonj ne dajo; obilo imam troškov, in zato ne zamerite, če vam postrežem z jedjo le proti plačilu.“ Pavliha reče: „Ljuba žena, saj znam jaz tudi za denarje jesti in piti; le povejte, počim?“ Odgovori mu ona: „Pri gosposki mizi za 8 grošev, pri meščanski mizi za 18 krajcarjev, pri kmečki mizi pa za 12 krajcarjev.“ Pavliha si misli: Čim več denarjev, tem bolje, in se vsede tiho k gosposki mizi, je in pije, kar mu diši. Ko se je z jedmi in pijačami dobro pogostil, prosi krčmarico, da ga odpravi, ker mora zaradi siromaštva iti dalje. Krčmarica mu reče: „Ljubi gost, plačajte za kosilo 24 krajcarjev, potem smete iti v božjem imenu.“ „Oho!“ reče Pavliha, „tako se nisva zmenila; jaz sem jedel, da mi je pot na tla kapal, in precej truda je stalo, da sem si z jedjo za služil denarje. Mar niste rekli, da se pri gosposki mizi za 24 krajcarjev je? dajte mi torej 24 krajcarjev, da morem naprej; povžita hrana mi hoče razgnati trebuh; teči moram.“ Krčmarica ni vedela ničesar več storiti in rekla mu je: „Pojdi v božjem imenu, grdoba! Za zdaj ti bodi, drugo pot pa pojdi tje k sosedu, ki mi je tudi druge plačujoče goste prevzel.“

21. povest.

Kako si Pavliha v mestu kupi kokoš in kmetici zastavi njenega petelina.

V starih časih ljudje, posebno kmetje, niso bili tako prekanjeni, kakor so zdaj, in s temi je Pavliha navadno dobro opravil svoje reči. Tako je prišel nekoč v mesto, kjer je bil ravno semenj. Denarja ni imel; kajti kakor si ga je zaslužil, tako ga je zopet pogнал. Premišljeva je, kako bi zopet denarja dobil, zagleda na trgu sedečo kmetico, ki je imela poln kurnik kokoši in petelina. Pavliha jo vpraša, koliko jih par velja? Odgovori mu: „Par velja 5 grošev.“ Reče ji: „Ali nič ne jenjate? „Nič“, mu odgovori, „toliko dobim povsod zanje.“ Pavliha pa zgrabi kurnik s kokošmi in steče, ne da bi jih bil plačal. Zena teče za njim in vpije: „He, mož, kako je to, ali mi ne bote plačali mojih kokoši?“ Odgovori ji: „Jaz sem pisar pri tem gospodu.“ „Tega ne vprašam,“ ga zavrne, „ako hočete kokoši imeti, plačajte jih; jaz ne poznam tistega gospoda, nimam tudi ž njim ničesar opraviti, in razen tega so me tudi oče učili, da imenitnim ljudem ne smem na upanje ničesa dajati.“ Pavliha pa ji reče: „Žena, vi imate slabo vero; da se pa vam ne bo treba bati, — zastavim vam tega petelina, dokler ne prinesem kurnika in denarjev.“ Pri-

prosta žena se je dala oplahtati in vzame petelina v zastavo; a ogoljufana je bila, ker drznega Pavlihe ni bilo več nazaj.

22. povest.

Pavliha, kovaški pomočnik.

Ne dolgo potem pride Pavliha v drugo mesto in gre h kovaču v službo. Mojster je bil mož silno lakomen denarja, ki bi bil svojim delavcem konec tedna ne vem kaj rajše dal kakor plačilo. Pa to pot je na pravega naletel, kajti Pavliha se ni dal dolgo voditi za nos. Svojega novega delavca takoj začetkoma privaditi na dober red, sklenil je mojster, že o polnoči vstajati in delavce buditi na delo. Ko čas pride, ukaže jim v kovačnico, in Pavliha reče: „Mojster, kaj pa mislite, da nas tako zgodaj budite; vsa soseska se bo iz spanja zbudila!“ Mojster mu odgovori: „Moja navada je taka, da svojim pomočnikom prvih osem dnij ne pustim dalje ležati, kot do polnoči.“ Pavliha ni črhnil na to ničesar in vdal se je gospodarjevi volji. Ko jih pride drugo noč zopet buditi, gre Pavlihov tovariš k delu, Pavliha pa vzame svojo postelj in si jo priveže na hrbet. Ko je bilo železo razbeljeno, priteče iz izbe k nakovalu in pritiska z kladivom na

železo, da iskre na pesteljo letijo. Mojster zavpije nad njim: „Kaj pa počneš, ali si znorel? Čemu imaš postelj na hrbtu? Zakaj je nisi pustil na svojem mestu?“

Pavliha mu odgovori: „Ljubi mojster, nikar se ne jezite, ker delam po vaših besedah, namreč, da imam pol noči na postelji ležati, pol noči pa naj leži postelj na meni.“

Mojster to slišavši se še bolj vjezi in mu reče, da naj postelj nazaj nese, od koder jo je prinesel, ter mu veli dalje: „Poberi se mi nemudoma izpod moje strehe, ti nesrečni človek!“ Tega si Pavliha ni dal ukazati dvakrat, temveč gre v izbo in postavi postelj na njeno mesto. Potem prinese lestvo, zleze na streho, jo predere, stopi na remeljne, potegne lestvo za seboj, jo postavi s strehe na cesto ter zleze po njej na prosto in odide.

Ko je mojster silno ropotanje slišal, šel je z drugim hlapcem pod streho, in ko je videl, da je poredneš raztrgal streho, zgrabila ga je še večja jeza, vzel je železo in tekel urno za njim. Hlapec pa je prijel mojstra in zadrževaje ga, mu reče: „Ne tako mojster, saj ni nič drugega storil, nego kar ste mu ukazali.“ Kovač se nato vtolaži, še bolj pa je zadovoljen, ker mu je Pavliha izginil izpred očíj.

23. povest.

Kako Pavliha stopi k črevljarju v službo ter usnje vrezuje.

Kmalu potem je prišel Pavliha k črevljarju; ta je hodil pa raje na sprehod ali pa v pivnico, kakor da bi delal, in je prepuščal svoje delo pomočnikom. Pavliha se je komaj vsedel na stol, že mu je prinesel novi mojster velik kos usnja z ukazom, naj ga prirezuje. Na Pavlihovo vprašanje, po kaki meri hoče vrezano imeti, odgovori mojster: „Reži debelo in drobno, kakor pastir iz hleva goni.“ Ko je šel črevljar od doma, vrezoval je Pavliha usnje ter je delal iz usnja teleta, ovce, vole, krave, kozle, in vsaktere živali.

Ko pa mojster domu pride in hoče videti, kaj pomočnik dela, najde iz usnja vrezane živali. Jeza ga zgrabi in Pavlihi reče: „Kaj si pa naredil in usnje tako nepotrebno tratil?“ — „Ne zamerite, ljubi mojster,“ mu odgovori Pavliha, „ravno tako sem storil, kakor ste mi ukazali.“ Mojster reče: „Jaz ti nisem ukazal kvariti usnja.“ — „Kaj se jezite, mojster, po nepotrebem in neopravičeno?“ mu odgovori Pavliha. „Ali mi niste ukazali rezati debelo in drobno, kakor pastir iz hleva goni? To sem storil, kakor vidite in družega nič.“ Reče mu mojster: „Mislim sem le, za velike in za majhne črevlje.“ — „Ako

bi mi bili tako ukazali“, reče Pavliha, „delal bi bil prav rad tako in bi tudi zdaj še rad to storil.“ Zmenila sta se z lepim in mojster je to pot Pavlihi spregledal, ker je obljubil v prihodnje storiti vse po mojstrovi volji, naj mu le vselej pove prav natanko.

Kmalu potem je mojster rezal podplate, položil jih pred Pavliho ter mu velel: „Dobro pazi in šivaj male črevlje z velikimi po vrstil“ Pavliha reče: „Prav je“, in začne šivati. Mojster je to pot delo nekoliko odložil ter namenil se iti od doma in je hotel videti, kaj bo Pavliha naredil, ker dobro je vedel, da bo storil, kakor mu je ukazal. Pavliha vzame zdaj en majhen in en velik črevelj in ju sešije. Mojster se tiho priplazi nazaj, in ko ga zasači, da črevelj k črevlju šiva, reče mu: „Ti si mi pravi črevljar, vse mi storiš, kakor ti ukažem.“ Pavliha mu pa odgovori: „Kdor stori, kakor mu ukažejo, tega ne tepejo.“ Na to mu mojster reče: „Da, moj ljubi pomagač, moje besede so bile pač take, mislil sem pa drugače, namreč, da imaš najpred izvršiti par majhnih črevljev, potem pa par velikih. Ti delaš po besedah, ne pa po mislih.“

Zdaj mu prinese družega usnja ter reče: „Tu imaš novega usnja; reži črevlje čez kopito!?“ Potem je šel mojster od doma, ne da bi bil po-

misllil, kaj in kako je govoril. Čez eno uro spomni se še le besedij svojega naročila, namreč da ima črevlje rezati čez kopito. Urno spije svojega pol litra in teče jaderno domu. Pavliha sedi in vse usnje ravno čez najmanjša kopita reže. Ko mojster vračaje se vidi, kaj je storil, reče mu: „Kaj si naredil? Ali je samo majhnih črevljev treba? Čemu so ti pa velika kopita?“ Pavliha se je izgovarjal na njegove besede, da ima črevlje čez kopito rezati. Vzel je torej kopito, ki mu je bilo prvo pri roki in po njem je prirezoval usnje, ne po kopitih. Mojster pa mu reče: „Ti znaš zvito obračati besede, tako jaz nisem misllil; plačaj mi usnje, katero si spridil, če ne bodeva drugače orala!“ Pavliha mu odgovori: „Strojar pripravlja še mnogo novega usnja.“ Zdaj vstane, gre skozi vrata ter reče: „Ako me več ne bo, spomnite se včasih na pomočnika, ki je imel resno voljo, storiti točno vse po ukazu! Z Bogom!“

24. povest.

Kako je Pavliha kmetu juhe skuhal.

Od črevljarja je šel Pavliha v drugo mesto in se je tu zopet poprijel črevljarske obrti. Prvi dan, ko je vzel šilo v roko, šel je njegov mojster na trg, da si je oskrbel seženj drv. Kmetu, od

katerega je kupil drva, obljubil je črevljar poleg plačila še skledo ukusne juhe za zajuterk. Kmet pripelje drva pred hišo, gospodar mu jih veli zložiti v sklad, med tem pa mu hoče preskrbeti krepilne juhe v domači kuhinji. Na svojo veliko nevoljo pa ne najde nikogar doma razven Pavlihe, ki je marljivo izdeloval novo obutev. Gospodinja in dekla ste bile šle tudi iz doma. Kaj je bilo torej storiti, ko je črevljar moral zopet na trg vrniti se? — Pavliha je moral kuhar biti! Mojster mu zato ukaže, skuhati juho za kmeta in v ta namen vzeti, kar je primernega v hiši. Pavliha obljubi, da bode že kmetu postregel, kolikor bode mogel in znal. Gospodar odide, kmet sklada polena in Pavliha zakuri na ognjišči. Treba zdaj še moke, zabele in malo začimbe; zato stika po omari in po hramu, a zabele ne najde. Kaj mu je početi? Zdaj zapazi v delarni za pečjo posodo, v kateri je bila hranjena ribja mast. Sila kola lomi, misli si Pavliha, dene dobro žlico te masti v ponev, jo zgreje, polije juho ž njo in ko je gotova, postavi jo na mizo. Kmet pride v hišo, se vsede in začne jesti. Pa juha mu je silno zoperno dišala; ker je bil pa lačen, jedel jo je vender. V tem pride črevljar domu in ga vpraša, kako se mu je juha prilegla? Kmet mu odgovori: „Dišala je prav po novih čevljih.“ Ko je kmet odšel, se je črevljar smejal in Pavliho

vprašal, s čim je kmetu juho zabelil. Pavliha mu odgovori: „Saj ste mi rekli vzeti, kar najdem primernega; drugzega nisem imel, kakor ribjo mast, in ž njo sem kmetu juho zabelil.“ Črevljar je pohvalil svojega pomočnika, rekoč: „Prav si storil; juha je bila za kmeta dovolj ukusna, naj mu dobro tekne!“

25. povest.

Kako Pavliha da namazati črevljarju svoje črevlje in kako ga plača.

V mestu na Nemškem je stanoval črevljar z imenom Krištof. K temu pride Pavliha s prošnjo, da bi mu črevlje namazal, rekoč: „Mojster, ali bi mi hoteli te črevlje našpikati? V pone-deljek pridem zopet po-nje?“ Mojster mu obljubi. Ko Pavliha odide, reče hlapec mojstru: „Mojster, to je Pavliha, kateri vsakemu ktero zasoli; varujte se ga, da tudi vi ne naletite.“ „Mojster mu reče: „Kaj nama je ukazal?“ — Hlapec mu odgovori: „Rekel vam je, da mu črevlje našpikajte, mislil je pa, da mu jih namažite. Zdaj mu jih ne bova namazala, ampak našpikala, kakor to delajo s pečenko.“ Mojster reče na to: „Storiva, kar nama je ukazal!“ Zdaj vzame slanine, jo zreže in našpika ž njo črevlje.

kakor pečenko, tako da so imeli črevlji polno luknjic. Pavliha pride že drugo jutro zopet in vpraša, ali je že storjeno, kar je naročil. Črevlje je mojster obesil na zid. Pokaže mu jih ter reče: „Tukaj visé!“ Videč, da so črevlji našpikani zasmije se Pavliha in pohvali mojstra: „Vi ste pošten mož; storili ste vestno, kakor sem vam ukazal; koliko sem vam dolžan?“ — „En srebern groš,“ odgovori mojster. Pavliha mu ga da, vzame svoje našpikane črevlje in gre.

Mojster in hlapec sta se smejala in gledala za njim. Mojster reče s posebnim zadovoljstvom: „Ta pot Pavliha ni na pravega zadel; tega bi mu prav za prav ne bila smela storiti.“ Med tem pa priteče Pavliha zopet nazaj k hiši, butne z glavo in z ramo v okno, da so šipe zažvenketale, ter reče črevljarju: „Mojster, vprašal bi samo rad, kakšna slanina je to, ali od svinje ali od merjasca?“ Mojster in hlapec planeta kvišku, ko slišita šipe žvenkljati, in opazivši Pavliho, ki je tako zlobno ravnal z oknom, razljuti se mojster in kriči: „Ti hudobnež, plačaj mi okno, ali pa ti razbijem glavo!“ Pavliha pa mu zavrne: „Ljubi mojster, nikar se ne jezite, zvedel bi samo rad, kakošen je ta špeh, ali od svinje ali od merjasca?“ Mojstra je pa ta predrznost še bolj vjezila in vpil je, da naj mu okna plača. Pavliha pa mu reče: „Ako mi nečete povedati,

kakošen špeh je to, moram iti in koga družega poprašati.“ Pavlihi ni kazalo, dalje muditi se pri oknih, zato je skrbel, da je črevljarju prišel izpred očíj, kakor hitro je mogel. Ta se je zdaj nad hlapcem znašal in mu rekel: „Ti si mi svetoval črevlje našpikati; zdaj ti tudi jaz svetujem, da moja okna daš popraviti.“ Hlapec pa mu reče: „Dostikrat sem že slišal, da se z norci in hudobneži ne pečaj. Ako bi bili vi to storili, bila bi vaša okna ostala nepoškodovana.“ Na te besede je mojster odslovil pomočnika, in škoda ga je spametovala.

26. povest.

Kako Pavliha črevljarju proda zmrznjene gnojnice namesto masti.

Povedali smo že, kako je Pavliha črevljarju usnje razrezal in mu veliko škodo naredil. Ko Pavliha zopet v ono mesto pride, obišče tega črevljarja in ga pomiluje zaradi njegove takratne izgube. Rekel mu je, da bo v kratkem prejel mnogo usnja in masti; prav po ceni mu hoče oboje prepustiti, da mu nekoliko povrne za storjeno škodo. To je bilo črevljarju všeč in reče mu: „Dobro mi boš storil; kajti takrat si me bil pripravił skoro na beraško palico. Kadar blago

prejmeš, mi ga pošlji.“ Tako sta se razšla. Bil je zimski čas in ljudje so ravno gnojišča trebili. Pavliha gre tedaj k premožnemu kmetu in mu obljubi lepo plačilo, če mu napolni šest sodčkov z gnojnico, katero sicer sosedom brezplačno prepušča. Kmet radovoljno to stori in mu napolni sodčke skoro do vrha. Pavliha jih pusti na mrazu, da vsebina trdo zmrzne. Potem pride po-nje, zalije jih zgoraj za štiri prste na debelo z mastjo, zabije trdno, domu spelje in pošlje po črevljarja. Ko ta pride, odbijeta zgoraj posode, in ker je blago črevljarju jako dopadlo, zmenita se kmalu, tako da bi mu črevljar plačal 42 goldinarjev v dveh obrokih in sicer 22 goldinarjev takoj, ostanek pa čez leto. Pavliha spravi denarje in gre svojo pot dalje, kajti bal se je, da pride kmalu na dan ta sleparija, ki je bila še hujša od prve.

Črevljar je prevzel svoje blago in se je veselil, kakor tisti, ki zopet najde zgubljene denarje. Njegova družina se je pa tudi že veselila dobro zabeljenih poedin, kakor je to navadno. Ko sodček pristavijo k ognji in se vsebina jame taliti, zbada jih hud duh v nos tako, da so drug drugemu rekli: „Smrdiš, kot dihur! Ti si kam stopil! Ti puhaš smrdljiv tabak itd.“ Ker pa niso našli ničesar, prelili so mast v drugo posodo. Globočje pa ko so prišli, večji smrad je

bil. Zdaj so spoznali goljufijo in se togotili nad Pavliho. Ko to mojstru povedo, gre ta s hlapci vred iskat Pavliho; a kje je bil že ta z denarji! Ostanka pa še danes Pavliha ni prejel.

27. povest.

Kako je Pavliha kot pivarski pomočnik skuhal psa mesto hmelja.

Čez nekaj časa pride Pavliha v malem mestu k pivarju, kjer stopi v službo. Nekoč je imel pivar svatbo in ukazal je Pavlihi, da naj z deklo pivo kuha, dokler nazaj ne pride. Posebno naj skrbi, da se hmelj dobro prekuha, ker le potem bode pivo močnejše. Pavliha obljubi, da bode njegovo povelje spolnil natanko. Potem gre pivar s svojo ženo z doma. Pavliha je začel kuhati in dekla ga je učila, ker je to bolje razumela nego on. Ko je prišel čas, kuhati hmelj, reče mu dekla: „Rada bi šla malo gledat, kako kaj plešejo; saj boš znal sam kuhati hmelj.“ Pavlihi je bilo prav, ker si je mislil: Kadar dekla odide, moreš zopet svojo porednost pokazati.

Pivar je imel namreč velicega močnega psa, kteremu se je Hmelj reklo. Ko je voda dobro zavrela, vjame psa, vrže ga v vrelo vodo in ga tako dolgo kuha, da je šla dlaka in koža

od njega. Ko se dekla zopet domu povrne in Pavlihi hoče pomagati, reče mu: „Dosti je, odtočil!“ Ko prinese cedilo mu pravi: „Ali si tudi hmelja pridjal? Nič ga ne čutim na lopati.“ Ko dekla išče in išče, najde pasje kosti na dnu in začne glasno vpiti: „Kaj si pa djal med pivo? Konjač naj ga pije!“ Med tem pride domu pivar, precej vinjen. Pogleda pa vender še po svojih ljudeh in jim reče: „Ljubi moji, kaj delate?“ Dekla mu odgovori: „Ne vem, kaj; za pol ure sem šla k plesu in sem ukazala hlapcu, da hmelj popolnem skuha, on je pa skuhal našega psa; tu vidite njegovo hrbtišče.“ Pavliha reče: „Saj ste mi to ukazali; če bi le vsi bili tako ubogljivi, gotovo bi bili gospodarji zadovoljni.“ Gospodar ga je še tisto uro spokal iz službe. Kaj pa je naredil s svojim pasjim pivom, ne ve še danes.

28. povest.

Kako je Pavliha pri krojaču šival pod kadjo in iz suknje naredil volka.

Pavliha je šel v službo tudi h krojaču. Ko v šivalnici sedi, reče mu mojster: „Pomočnik, ako hočeš šivati, šivaj tesno in dobro, da se videlo ne bode.“ Pavliha obljubi to, vzame šivanko in suknjo, zleze pod kad in šiva. Mojster

pa, ki je poleg njega stal, mu reče: „Kaj pa misliš storiti? To je čudno šivanje!“ Pavliha mu odgovori: „Mojster, rekli ste mi, da naj šivam, da se videlo ne bode. Pod kadjo me nihče ne vidi.“ Mojster mu na to pravi: „Ne, ne tako, ljubi moj! tako nisem mislil; nehaj in ne šivaj več tako, ampak začni šivati, da bo drobno videti!“ To je trajalo blizo tri dni; tretjo noč pa je krojača prijel zaspanec in več se mu ni ljubilo šivati. Vzel pa je sivo kmečko suknjo, ktera je bila komaj do polovice dodelana, vrže jo Pavlihi in mu reče: „Dodelaj tega volka popolnoma, potem pojdi pa v postelj!“ Pavliha vzame suknjo, jo razpara, naredi volkovo glavo, potem život in noge, postavi vse na klince, da je bilo volku podobno, potem pa gre v postelj. Ko mojster drugo jutro vstane in Pavliho budi, najde volka v delarni. Čudil se je nad njim in ni vedel, kaj ima pomeniti. Ko Pavliha pride, zarentači mojster nad njim: „Kaj si naredil?“ Odgovori mu: „Volka, kakor ste mi ukazali.“ Mojster mu reče: „Tacega volka nisem mislil, imenoval sem le sivo kmečko suknjo volka.“ Pavliha mu pravi: „Ljubi mojster, tega jaz nisem vedel; če bi vas bil prav umel, naredil bi bil rajši suknjo nego volka.“ Krojač je bil s tem odgovorom zadovoljen. Čez nekoliko dni je krojača zopet obšla dremota. Mislil si je, je še

prezgodaj spat iti, je zato izročil suknjo, ki je bila dodelana do rokavov, Pavlihi, rekoč: „Vrži še rokave k nji, potem greš lahko tudi v postelj.“ Pavliha mu reče: „Je že prav!“ in obesi suknjo na kljuko, prižge dve luči in meče rokave do jutra na suknjo. Ko mojster vstane, vidi Pavliho v delarni in mu reče: „Kaj počenjaš te neumnosti?“ Pavliha pa mu odgovori z modrim obrazom: „To mi ni nikakoršna neumnost: vso noč sem tukaj stal in metal rokave v suknjo, pa niso se je hoteli prijeti: boljše bi bilo, da bi mi bili ukazali spat iti, nego da ste mi veleli rokave metati: dobro sem vedel, da bo to delo prazno.“ Krojač mu reče: „Ali sem jaz tega kriv? Ali sem vedel, da vse narobe razumeš? Jaz nisem tako mislil.“ Pavliha mu odgovori: „Zato naj se vam vsak lepo zahvali, ako kaj drugače poveste, kakor mislite; vaših mislij ne morem uganiti. Vsedite se in šivajte, ker sem jaz silno zaspan in potreben počitka.“ Mojster pa ga zavrne: „Ne, ne tako! Jaz ne bom redil zaspanca in zanikerneža; nikari mi ne spi, ali mi pa zapusti hišo!“ Prepirati sta se začela, in ker je krojač tudi še hotel imeti plačani luči, kateri je Pavliha požgal, Pavlihi ni več kazalo ostati v tej hiši, zato pobere svoja kopita in gre svojo pot dalje.

29. povest.

Kako je Pavliha naredil, da so trije krojači raz klopi padli, in kako je potem ljudi pre-pričal, da jih je sapa vrgla.

V mestu Bamberg na Bavarskem je Pavliha stanoval blizu 14 dni, zraven njega je pa prebival krojač, pri katerem so trije šivankarčki sedeli na klopi. Kadarkoli je Pavliha mimo šel, nagajali so mu in metali vanj cunje. Pavliha si je mislil: „Saj mi še niste odšli, kozli!“ Vender pa je molčal in pričakoval ugodne priložnosti. Nazadnje nažaga Pavliha v noči pred semnjem noge pri klopi, na kateri so navadno sedeli krojači, klop pa položi na kamen. Zjutraj postavijo krojači klop na noge, vsedejo se in šivajo. Ko svinjski črednik zatrobi, pridrve prašiči tudi iz krojačeve hiše, zaletе se pod okno in se čehljajo ob klopne noge tako, da so se krojači z okna zvrnili na ulico. To videč vpije Pavliha po cesti in trgu zasramovaje krojače. „Ali ste videli, kako je veter tri krojače z okna popihal?“ — Začetkoma niso vedeli, kako se je to zgodilo, kmalu pa so izvo-hali, da jim je Pavliha to naklonil. Pod klop so druge kole zabili in odsihmal se niso več pre-drznili nagajati Pavlihi.

30. povest.

Kako Pavliha pri krznarju v krznje zleze.

Kmalu potem je dobil Pavliha dela pri krznarji, lotil se je namreč vsakega obrta, če ga tudi ni prav nič poznal. Prvo noč, ko je šel krznar spat, vzel je Pavliha široke kože, ki so visele na drogih, in suhe, ktere so bile že izdelane poleg mokrih, katere vse je zmetal pod streho na kup, zlezel med nje in spal med njimi vso noč. Ko mojster vstane in vidi, da ni nobene kože na drogih, gre urno pod streho in hoče Pavliho prašati, ali ve, kje so kože; a Pavlihe ne najde nikjer, vidi pa, da so suhe in mokre kože ležale druga vrh druge. To ga je zelo užalilo in klical je z milim glasom ženo in deklo. Klicanje Pavliho zbudi, ta izleze izpod kož ter reče: „Ljubi mojster, kaj vam je, da tako silno kličete?“ Krznar se je vstrašil, ker ni vedel, kaj se giblje v kupu njegovih kož, zato reče: „Kje si?“ Odgovori mu: „Tukaj.“ — „Da bi te bes lopil!“ reče mojster, „vzel si mi suhe kože z drogov in mokre iz apna, ter zložil na kup in mi tako nektore spridil z družimi; kako si vender bedast!“ Pavliha mu odgovori: „Kako mojster, ali se zato jezite, ker sem eno samo noč ležal med njimi?“ Krznar mu reče: „Jaz ti nisem veleval, izdelanih kož znositi pod streho,

mokre zmetati na kup in v njih spati.“ — Polena je iskal, da bi Pavlihi nekoliko ustrojil kožo, a Pavliha je skočil po stopnicah in je hotel pri vratih uiti. Prišla sta mu pa krznarjeva žena in dekla na pot in sta ga hoteli zadržati. On pak je kričal iz vsega grla: „Pustite me, da grem po zdravnika, mojster si je nogo zlomil!“ Spustili sta ga in tekli k mojstru. Ta jima prileti po stopnicah nasproti, ker je hitel za Pavlihom, a v svoji naglosti je podrl ženo in deklo, da so se vsi trije po tleh valjali. Tako je Pavliha mojstru ušel.

31. povest.

Kako Pavliha krznarju izdeluje volkove namesto kožuhov.

V večjem obrtnem mestu je stanoval krznar, ki je dobro umel svoje rokodelstvo in je bil prav priden. Zaradi tega je bil bogat in je imel dosti dela. Primerilo se pa je, da je napravila velika gospoda o zimskem času veselico na ledu in naročila je pri krznarji silno veliko kožuhov iz volčine. To zvedevši, gre Pavliha k temu mojstru in ga prosi dela. Ker je imel mojster ravno obilo posla, bil ga je vesel in ga je vprašal ali zna tudi volkove delati. Pavliha mu pokima da zna, na to mu reče mojster: „Ljubi prijatelj

ravno prav mi prideš, ostani pri meni, zavoljo plačila se ne bova pisano gledala.“ Pavliha mu odgovori: „Meni je prav; zdite se mi pošteni in upam, da boste takoj spoznali, kadar boste moje delo videli, kakošen človek da sem. Tega opravila pa jaz ne zvršujem z družimi pomočniki, biti moram sam, da svoje delo po svoji volji in hitreje dogotovim.“ Na to mu dá krznar stanico ločeno od družih, položi volčice pred njega, iz katerih bi bil imel delati kožuhe ali tako imenovane bunde, in mu da mero za nekatere večje in manje kožuhe. Pavliha prevzame volčje kože, jih vreže in naredi iz njih same volkove, v ktere natlači sena in jim iz palic naredi noge, da so stali, kakor če bi bili živi. Ko so kože vse prikrojene in volkovi dodelani, gre k mojstru in mu reče: „Mojster, volkovi so že zgotovljeni, ali imate še kako drugo delo?“ Mojster mu reče: „Imam pač še mnogo dela, ljubi pomočnik, le šivaj marljivo naprej, kolikor moreš!“ Ko pa mojster stopi v Pavlihovo stanico in volkove po konci stoječe vidi, popade ga jeza in mu reče: „Kaj pa je to, ti lahkomišljeni pritepenec, kakošno škodo si mi naredil? Zapreti te bom dal.“ Pavliha pa se mu odreže: „Mojster, ali je to moje plačilo? Ali nisem po vaši volji delal? Ukazali ste mi volkove delati; ako bi mi bili pa rekli, delati kožuhe iz volčin, bil bi takoj umel in tudi rad

storil. Treba je, da se tujemu človeku v začetku reč dobro razloži. Ako bi se ne bil nadejal, da bom pri vas imel večjo hvalo za svoje delo, bi pač ne bil delal.“ Potem vzame Pavliha slovo od tega mesta in gre s to skromno zahvalo in skoro prazno mošnjico v drugo mesto.

32. povest.

Kako Pavliha krznarjem živo mačko v zajčji meh zašije, v vrečo zaveže in proda.

Če, je veljalo, koga prekaniti, bil je Pavliha vselej pripravljen, kakor je to pokazal v mestu krznarjem. Ko so namreč krznarji obhajali pustni večer, bili bi tudi radi zajca jedli. Ko Pavliha to zve, si misli: „Krnzar, kteremu sem volkove delal, mi tudi ni plačal ničesa za moje delo; za to se morajo pokoriti tukajšnji krznarji.“ Krčmarica hiše, v kateri je stanoval, je imela lepo mačko; to k sebi privabi, jo vjame in stisne pod suknjo. Potem si kupi zajčji meh, in da bi vse storil prav po svoji volji, zašije mačko vanj, obleče se kmečko, stopi pred mestno hišo in drži svojega zajca toliko časa pod suknjo skritega, da nek krznar pride. Tega vpraša Pavliha, ali bi ne bil pri volji, kupiti dobrega zajca, ktereга mu pokaže. Pogodila sta se, da mu plača štiri

srebrne groše za zajca in šest vinarjev za staro mavho, v kateri je imel zajca. Krznar nese zajca v gostilno, kjer so bili vsi gostje jako veseli, da je kupil in dobil najlepšega živega zajca tako po ceni. Da bi se pa dobro zabavljali, gredo krznarji na vrt, izpuste zajca, za njim pa pse, da bi se kratkočasili z lovom. Psi se zapode za zajcem, ki pa ni zajčjih skokov delal, ampak na prvo drevo splezal in mijavkal: mjav, mjav! Ko to krznarji slišijo in vidijo, spogledujejo se, si obrišejo usta zavoljo zajca in rečejo: „Goljufani smo!“ Pavliha se je pa v pest smejal. Od tod menda je tudi pregovor: Mačka v žaklji kupiti.

33. povest.

Kako je Pavliha kočijaž pri baronu in kako mu kočije namaže.

Kmalu potem pride Pavliha v grad, ki je bil last bogatega barona. Pri tem graščaku se oglasi in se mu priporoča, da je posebno dober kočijaž in bi rad služil pri njem. Baron ga prijazno vsprejme in ker se je Pavliha globoko priklonil in govoril o svojem potovanji, dopadel je baronu zelo, da ga je vzel v službo. Njegove burke so barona marsikterikrat prisilile k smehu, in kadar je Pavliha uganjal svoje šale, držal se

je baron za svoj znaten trebuh in dejal: „Šencej, ti si zvit kot kozji rog!“

Ko je baron nekoč s svojo gospo hotel peljati se v mesto, poklical je svojega kočijaža in mu ukazal, naj konje oskrbi, kočijo osnaži in dobro namaže, ker se hoče peljati v mesto. Pavliha mu reče: „Milostivi gospod, vse bom prekrbil po vaši volji; samo mazila je premalo za tako dolgo pot. Blagovolite oprostiti, milostivi gospod, ako vas prosim za par krajcarjev predplačila, ker je moja mošnja že skoro na suhem. Nerač bi vam delal sramoto.“ Baron mu reče: „Tu imaš denarjev za mazilo, le dobro mi namaži kočijo, kajti jutri sem povabljen h kralju, in za-se imaš tukaj dva zlata, ktera ti bom vračunal na koncu leta“. Pavliha se dvakrat globoko pokloni in hiti na svoje delo. Kupi si zdaj mazila za kolesa, vzame krtačo, gre ž njo v kočijo in jo vso namaže znotraj na sedežih in zunaj okrog in okrog z mazilom. Potem si umije roke, obleče se po kočijaško in stopi pred barona ter pove, da je vse oskrbel, da je vse prirejeno po naročilu. Ko se tudi baron napravi, poda se z gospo soprogo lepo v kočijo. Pa komaj stopi z desno nogo v kočijo, kar zagromi ves srdit nad Pavliho. „Kaj si mi storil? Ali si obsečen, da mi napraviš tako zlodejstvo? Le počakaj, jaz te bodem že učil mazati kočijo! Pav-

liha pa ni hotel čakati, da bi ga bil gospod baron poučil, marveč je zbežal s kočijaško obleko in z dvema zlatoma ter si je mislil: „Ta dva sem pa dobro namazal!“

34. povest.

Kako je Pavliha goljufal krčmarja, ker mu je dal vrč vode za vrč vina.

Ko je Pavliha prišel v mesto Libek, varoval se je skrbno in zadržal lepo, da ni nikogar žalil, kajti v Libeku je bila gospoda ostra. Takrat je bil v mestu krčmar, ki je točil vina mestne gosposke, a bil je silno ošaben in napihnjen mož, češ, da ni nihče tako pameten kakor on. Tudi bi bil rad imel, da bi veljal za takega, in dostikrat se je ponašal, da ga ni človeka, ki bi njega goljufal. Zaradi te domišljavosti so ga meščani zelo sovražili in se niso hoteli pečati ž njim. Ko Pavliha o ošabnosti tega krčmarja izve, se ne more premagati in sklene, da tudi temu priлично nasoli juho. Samo misliti je moral še pred, kako to storiti. Gre torej k njemu in vzame dva vrča seboj, ki sta bila enako delana in neprozorna. Jeden je bil poln vode in tega je imel pod plaščem skritega, da ga nihče ni videl, prazni vrč je pa očitno nosil. S tema gre urno h krč-

marju, dá si nameriti vina, dene vrč z vinom pod plašč, vzame družega z vodo v roke in ga postavi na mizo. Krčmar pa vsega tega še zapazil ni. Potem ga vpraša: „Krčmar, po čim točite bokal?“ — „Po 24 kr.“, mu odgovori. „To je preveč,“ reče, „jaz nimam več kot 12 kr. pri sebi, ali mi ga za toliko daste?“ Krčmar se vjezi ter reče: „Mar hočeš ti ceno vinu določevati? Toliko daj, kolikor sem rekel, če ti pa ni prav, denem vino nazaj v sod!“ Rečeno, storjeno, krčmar vzame na to vrč z vodo in jo vlije pri vehi v sod, rekoč: „Butec, ako ne moreš vina plačati, ne daj si ga natakati. Pavliha je hladnokrvno gledal, kako je voda stekla v sod, in potem je odšel rekoč: „Zdaj vidim, da si butec; nihče ni tako zvit, da bi ga ne mogla prekaniti budala, in naj bi bil prav ta krčmar.“ Vrš z vinom, ki ga je imel pod plaščem, je Pavlihec nesel veselo žvižgaje in prav zadovoljno domov.

35. povest.

Kako se Pavliha, obsojen na vešala, reši zopet po zvijači.

Ko Pavliha iz gostilne odhaja, še le krčmar Pavlihovo govorjenje premisli, gleda po biriču, teče za Pavlihom in ga doide na cesti. Birič

ga prime in najde oba vrča pri njem, praznega in onega z vinom. Zavaljo tega ga tatvine obdolžita in odpeljeta v mestno hišo, od tu pa v ječo. Po kratki preiskavi ga obsodijo zaradi tatvine na vešala, dasi so nekteri sodniki rekli, da ni nič drugega, kakor zvijača. Krčmar se je hvalil, da ga nihče ne more goljufati, torej naj bi se bil bolje varoval. Tisti pa, ki so na Pavliho imeli piko, so rekli, da je tat in zato mora visseti. Ko pride dan, da se nad Pavliho izvrši prisojena kazen, bilo je vse mesto na nogah, nekteri peš, nekteri pa na konjih; precej ljudstva ga je pomilovalo, da pride ob življenje zaradi take majhne stvarice. Nazadnje je bilo še gospodom žal, da so ga obsodili, in radi bi bili Pavliho še pri življenju pustili, pa kar je bilo sklenjeno, dalo se ni več preklicati. Mnogi bi bili torej radi videli, kako smrt bo storil, ker je bil v življenju tako čuden človek. Nekteri so mislili, da je čarovnik in so dejali, da jim bo še osle kazal; večjidel so mu pa vsi privoščili življenje. Ko ga peljejo k vešalom, zadržal se je prav mirno, tako da se mu je vsak čudil, in ljudje so mislili, da je temu krivo obupanje. Ko pod vešala stopi, prosi vse sodnike, da pridejo k njemu, in jih nagovarja ves ponižen, da bi mu še samo eno malo prošnjo uslišali, saj si ne želi življenja, ne života, ne blaga, ne premoženja, ne

kake druge velike reči, ampak samo majhno reč, ktera se da lahko brez nevarnosti in škode izvršiti, in ktere mu modri sodniki gotovo ne bodo odrekli. Sodniki so bili vsi zbrani in bi bili radi vedli, česa jih bode prosil; zaradi tega stopijo malo v stran, da se posvetujejo in sklenejo izpolniti njegovo poslednjo voljo, če le ne bode v nasprotju z njegovim govorjenjem. Pavliha reče: „Kar sem govoril, pri tem ostanem; le nekaj malega je, česar prosim; ako mi hočete to storiti, podajte mi roko.“ Obljubili so mu torej ustno in z moško roko. Potem stopi na oder in reče glasno: „Mogočni gospodje! Zanašam se na vašo obljubo in prosim pohlevno, ker me boste spravili s tega sveta, da poveste krčmarju in biriču, ki sta me pripravila na vešale, da tri dni zaporedoma prideta in me na tešče v hrbet pihata!“ — „Fej te bodi!“ so rekli, „to je nespodobna prošnja, pa vender smo mu obljubili izpolniti jo. Rajši ga izpustimo, tako se rešimo svoje obveznosti.“ Tako se je Pavliha rešil in šel vesel z onega mesta.

36. povest.

Kako se Pavliha vdinja pri mlinarji in hlapcem žago razbije na dvoje.

Na svojem potovanji pride Pavliha mimo mlina, pri katerem je bila tudi žaga za deske.

Hlapci so ravno sedeli na hlodu in malicali. Pavliha se začne pogovarjati ž njimi in jim pripoveduje svoja pota. Da se jim je debelo lagal, kar je mogel, ve se tako. Med tem pride tudi mlinar in ga posluša. Njegovo vedenje je dopalo mlinarju, in ko mu Pavliha pove, da je tesar in da je tudi že delal pri žagah, vpraša ga mlinar, ali bi ne hotel pri njem ostati; potrebuje ravno takega hlapca. Pavliha mu pokima in začne tudi takoj malicati, kar mu je šlo prav v slast. Vedel se je, kakor bi bil že star znanec med njimi. Po jedi so začeli zopet delati in Pavliha je moral pomagati hrastove hlode na žago valiti, kar mu je pa manj dišalo, kakor pa malica. Kmalu se je naveličal tega dela in mislil je, kako bi jo zvil, da bi prišel od njih. Ko zdaj hlapci veliko žago prinesejo, da bi grče obžagali, jim reče: „Kakšno je pa to vaše delo? Vsak vleče žago semtertje, kakor da bi jo hotel vsak dobiti? Pri meni doma ima vsak svoje delo in vsak svojo žago. Vi se pa zastonj trudite, ker vsak žago k sebi vleče. Pokazati vam hočem, kako imate storiti; jaz ne morem gledati, da bi se za eno žago dva toliko prepirala.“ Ko to izreče, vzame sekuro in razbije žago čez sredo ter reče: „Tako, zdaj ima vsak svojo žago in ves prepir neha.“ Hlapci pa, ko to vidijo, hite k mlinarju in mu povedo, kaj je Pavliha naredil. Mojster priteče,

da bi mu Pavliha žago plačal, toda Pavliha ga ni čakal, ampak vzela ga je senca.

37. p o v e s t.

Kako se je Pavliha vdeležil gospodskega obeda v gostilni.

Pavliha pride v veliko mesto, v katerem je prebival tudi kralj in ves njegov dvor. Posebnosti in lepe hiše ogledavši si misli: „Poldan je, treba se ozreti po kakem prebivališču, in čas je, svoj skrčen želodec utešiti, kajti danes še nisem imel grižljeja v ustih. Gre torej naravnost v eno največjih gostiln in vpraša natakarja, ali se dobi kaj jesti. Ta ga prijazno vsprejme in mu reče, da premnogo imenitnih gospodov sem obedovat hodi in če hoče on s temi biti v družbi. Pavliha mu reče „da“; gre v stanico in se vsede k imenitnim gospodom, ki so se vsi čudili nepričakovanemu gostu. Z veseljem so ga gledali, kako mu je dišala jed, in ponujali so si smejaje sklede, katerih nobene ni pustil Pavliha mimo sebe, da ni poprej zajel iz nje. Ker je Pavliha sedel na konci mize, prišla je vrsta nazadnje na njega. Koncem obeda pride tudi pečen prašiček na mizo. Že od daleč je Pavliha ves zaljubljen obračal vanj oči. Čez nekaj časa

mu pomoli sosed plošček s pečenim prašičkom, ki je kakor živ stal na nji in držal pomorančo v gobcu. Zdaj so gospodje glave vkup stiskali in čakali, kaj bo novi gost začel s prašičkom. Obračal je plošček zdaj sem, zdaj tje, in ogledoval od vseh strani pečenčka, ki ga je tako prijetno zgačkal v nos. Nazadnje se je to drugim gostom predolgo zdelo, ker toliko časa ni hotel vanj vgrizniti in je že prišla ura iti v pisarno. Eden izmed njih torej reče: „Ljubi gost, vam prašiček zelo dopade, tudi vaši zobje še niso trudni; mi ne bomo več jedli, počnite ž njim, kar se vam poljubi; a samo to nam morate še povedati, kaj boste s prašičkom počeli. Plačali ga bomo za vas, ali ste zadovoljni?“ Pavliha ni dolgo pomišljeval ter reče: „Zakaj pa ne? že velja!“ Obrne torej prašička tako, da mu ni v rilček, ampak v ozadje gledal, obriše ob prst svoj prst, ga porine v prašička in ga oblizne, rekoč: „To je mastno, to je sladko!“ To videti zgube gospodje vse veselje, še dalje norčevati se s Pavliho, ali pa celo posnemati to, kar je on ravnokar storil s prašičkom. Eden za drugim poiščejo klobuke in molče iz gostilnice odidejo. Pavliha je vesel pogledoval za njimi, in ko so bili vsi na cesti, zavije prašička v papir, plača svoj dolg in se v pest smeje, da je gospode na tak način pognal iz gostilne.

38. povest.

Kako Pavliha svinjo ubije in se potem zagovarja.

Dva dni potem, ko je Pavliha tudi že pohrustal svojega prašička, pride Pavliha v vas, kjer je pri trdnem kmetu postal prvi hlapec. Temu so Pavlihove muhe silno dopale in kmalu mu je pri hiši vse veljal. Nekega večera mu potoži kmet, da ima hudobnega soseda, kateri mu želi škodovati, kakorkoli mu je le mogoče. Pavliha si misli: Temu bom že jaz eno zagodel; to mojega gospodarja veseli; naj se zgodi, kar hoče. Ko pride drugo jutro na dvor, razriva sosedova svinja njegovega gospodarja gnojišče, zraven kterega je jama za gnojnico. Pavliha vzame desko in udari svinjo tako čez rebra, da pade v gnojnico in se zaduši. Sosed pa ga gleda skrivaj, začne silno vpiti in hoče imeti plačano škodo. Pavlihov gospodar mu pa reče: „Kaj je to meni mar? to je moj hlapec storil, njega tožitel!“ Sosed gre torej k županu in toži hlapca. Ta da Pavliho poklicati, da bi slišal, kako se je to zgodilo. Pavliha zgodaj vstane, osedla konja, da mu zobati in piti in gre k županu. Ta je ravno kosil in je imel skodeljico črne kave pred saboj. Izpraševal ga je najprvo, kdo je ter zakaj in kako je svinjo ubil. Pavliha stopi pred župana in mu

pripoveduje, kako je svinja njegovo dvorišče razrivala in kaj je on storil. Ker je pa župan to reč še bolj in bolj natanko hotel zvedeti, reče mu Pavliha; „Ne zamerite, gospod župan! da naredim primero: vi bi bili svinja in vaša kava gnojnica in jaz bi vam dal eno tako za uho (tukaj mu založi krepko zaušnico), da bi tukaj le v kavo padli; ravno tako sem tam naredil! Župan je vpil na pomoč in ga je hotel zgrabiti; a Pavliha je smuknil skozi vrata v hlev, skočil na osedlanega konja in odjahal po svetu, ne da bi bil od svojega gospodarja slovo vzel.

39. p o v e s t.

Kako je Pavliha zakonsko dvojico pomiril.

V vasi so kuhali jako veliko množino žganja in brinjevca. Kmetje tam niso poznali skoro nobene druge pijače, kakor žganje. Koliko razpora, nemira, pretepa je že žganje napravilo v marsikaki hiši! Vsak ve, kdor je že kterikrat pregloboko pokukal v kozarček, da je bil potem od svoje boljše zakonske polovice neprijazno sprejet. Tudi je po žganji že marsikdo zapravil dom in dvor.

Necega večera se vrača Pavliha iz mesta v svoje domovanje ter sliši v črevljarski rodbini strašno razgrajanje. Vstavi se pod oknom in

Pavliha.

poslušaj, kako je črevljarjeva žena učila svojega moža kozjih molitvic, ker se je upijanil v krčmi. „Ti nesnaga!“ mu reče, „že spet prihajaš domu ves nadelan, jaz pa ne vem od kod kruha za jutri.“ — Moža to raztogoti in hotel je, da bi njegova obveljala; imenoval je svojo ženo staro avšo, opravljivko in prepirljivko. Ko je to besedovanje četrte ure trajalo, reče jej črevljar, naj mu prinese večerje. Žena pa ga zavrne: „Zakaj te ni bilo domov o pravem času, zdaj ne kuham več.“ Črevljar zgrabi svojo ženo in vpije: „Ali mi boš dala jesti? Pečenine hočem!“ Ko mu pa na to žena reče: „Otrobov, če hočeš!“ začel je strašno kleti, nabijati svojo ženo s pestmi in vpiti: „Da bi se živa udrila v pekel!“ — Pavliha si misli: Zdaj mi je dosti! Vzame velik kamen in ga zadrvi v okno, da se kar razdrobi. Črevljar in črevljarica nista vedela, kaj je to; mislila sta, da res pride vrag skozi okno in da ju bo vzel. Ko bi bil trenil, bil je mir med njima. Pavliha pa je nabrusil pete, da bi mu ne bilo treba plačati oken.

40. povest.

Kako Pavliha proda židu konja in ga ogoljufa.

Kmalu potem pride Pavliha v meklenburško deželo, kjer rede konje slovečega plemena. Tu

si kupi lepega konja. Ko na svojem konju mimo krčme jezdi, ustavi se mu konj; kajti imel je navado, da je obstal pri vsaki krčmi. No, si misli Pavliha, saj ga jaz tudi lahko pol literčka cuknem, vroče je dovolj. Stopi torej s konja, ga priveže h kolu in gre v krčmo, v kateri je več pivcev skupaj sedelo. Pri mizi je bil tudi žid, ki je kupčeval s konji; že od daleč mu je dopadel Pavlihov konj. Stopi k Pavlihi in ga vpraša, ali proda konja in koliko hoče zanj imeti. Pavliha se je nosil, kakor da bi bil kak grof in reče: „Tega konja ne morete kupiti, Samuel; to je pravi Meklenburžan in velja 300 kron.“ — „Nu,“ reče žid, „kam pak mislite, milostivi gospod. Tacega konja vam pripravim za dvanajst kron, koliko stavite?“ — „Nesramni mavšelj!“ ga zavrne, „ali tacega brez madeža in krotkega kot ovca?“ — „No,“ reče žid, „ali hočete 20 kron zanj?“ Pavliha mu odgovori: „Nekaj vam hočem povedati, Hebrejec, ali držite, da vas trikrat s svojim bičem pristrižem, in dam vam ga zastonj.“ — „O vaj,“ reče žid, „mislim, da se šalite z menoj; skratka, kako dobim tega konja?“ — „Slišali ste že, kaj sem vam rekel,“ odgovori Pavliha, „če držite, da vas trikrat pristrižem z bičem.“ — „Možbeseda,“ reče žid, „ti gospodje tukaj so priče.“ — „Dobro,“ pravi Pavliha, „kedaj vam hočem tri dati? Ali hočete,

da takoj?“ — „I“, odgovori Hebrejec, „enkrat mi jih je držati; takoj na mestu mi jih smete naštet.“ Potem ukaže Pavliha prinesiti klop, položi žida na njo ter reče: „Tri torej hočete držati, in ko jih prejmete, je lisec vaš.“ Zdajci švrkne z bičem, ga vzdigne in vžge eno židu po koži, da se je vil, skakal in vpil, da je bilo joj. „Kako se vam je prilegla, sin Abrahamov?“ vpraša ga Pavliha, „ali hočete drugi dve takoj imeti?“ — „O vaj, o vaj!“ je kričal žid. „Bodite usmiljeni, gospod, le ne tako hudo!“ — „Vlezite se torej,“ mu reče Pavliha, in ga vreže še drugič. Žid si je v bolečini skoro jezik odgriznil in je omedlel, pa vendar je še rekel: „Oh, dajte mi urno še tretjo in poslednjo, da sem odpravljen; oh, kako me peče!“ Pavliha se smeje ter reče: „Tretje znate še dolgo čakati, in dokler te nimate, ostane lisec moj, tukaj so priče!“ Dasiravno žid skoro stati ni mogel, vendar ni nehal prositi, da bi mu še tretjo pritisnil. Pavliha se ne da pregovoriti. Ubozemu židu plača liter vina, zasede konja in zgine.

41. povest.

Kako Pavliha laže, da je svojo denarnico zgubil in kako s to lažjo pride k topli peči.

Poznega večera, ko se je že stemnilo, pride Pavliha ves premôčen in trd od mraza v majhno

vas, kjer hoče prenočiti. Ko pride v krčmo, sedelo je okrog tople peči mnogo kmetov, ki so se pogovarjali o vojski, vremenu, strahovih, čarovnicah in drugih rečeh. Pavliha pa ni imel prostora pri topli peči, da bi se posušil, ampak ostati je moral v hišnem kotu. Krčmar mu prinese polič vina in ga vpraša, od kod in kam. Pavliha mu pove, da je hotel iti na trg, da se mu je pa velika nesreča primerila, ker je zunaj pred vasjo pri veliki lipi zgubil svojo denarnico, ktero je sicer dolgo iskal, pa je v temi ni mogel najti. Kmetje se spogledavajo, ko to slišijo, in se nehajo pogovarjati. Krčmar reče Pavlihi, da je že prepozno in preveč deževno, da bi se to noč kaj storiti moglo; drugi dan o zori hoče pa on sam ž njim na ono mesto iti iskat. Med tem pa so kmetje drug za drugim pobrali svoje kučme, splazili se skozi vrata in tekli k omenjeni lipi, da bi se mošnje polastili, dasiravno je kakor iz škafa lilo. Ko so bili že vsi odšli, začel se je Pavliha smijati in je razodel krčmarju, da niti besedice ni resnice in da je samo k topli peči hotel priti, kjer so se poprej kmetje tiščali. Mej tem, ko so kmetje zunaj v temi tavalili in po blatu brbali, grel se je Pavliha in mastil s pečenko. Krčmarju je sicer goste pregnal, toda krčmar se je moral sam nad tem smijati

in rekel je drugi večer kmetom: „To pot ste na pravega naleteli, to je bil Pavliha!“

42. povest.

Kako Pavliha slučajno dobi lonec denarja.

Nastopni večer se Pavliha zopet nameri v drugo vas, da bi tam prenočil. V vasi pa ni bilo nobene krčme in vsi kmetje so že luči pogasili. Dalje v prvo vas iti ni hotel, kajti temno je bilo in slaba pot, kaj boljšega dobiti se ni nadjal. Nevoljen je šel skozi vso vas in je bil že skoro na konci, kar zagleda še luč v poslednji hiši. Tiho gre k oknu, da bi videl, kaj ljudje v hiši delajo, in ali bi morda ne dobil prenočišča. Ko je tako pod oknom stal, videl je, da prebiva v hiši premožen kmet, ki je, vračaje se s semnja, s svojo ženo še enkrat prešteval denarje. Poleg mize stoječi otrok je hotel tudi krajcar imeti; kmet pa mu reče: Ne potrebuješ ga, in podrza svoje tolarje v lonec. Otrok pa ne neha prositi ter se začne milo jokati, da bi mu oče dali krajcar. Kmet zarenči nad njim: „Ako mi ne molčiš, dal bom denarje divjemu možu.“ Odpre pa res okno, pomoli lonec s tolarji skozi in reče: „Na, divji mož!“ Pavliha mu vzame lonec iz rok in teče ž njim, kakor bi ga bil nesel vihar. Kmet zažene hrup

po vasi, a kmete iz sladkega spanja zbuditi je bilo komaj mogoče. Ko so si zmeli oči in slišali, kaj se je zgodilo, so rekli: „Skopuhu to nič ne dé; prav se mu godi.“ Vležejo se zopet nazaj in puste Pavliho pri miru.

43. povest.

Kako je bil Pavliha zopet obsojen na vešala, pomiloščen in z denarjem obdarovan.

Drugi dan so povsod iskali tatú, in kmalu so prišli biriči tudi v vas, kamor je Pavliha o polnoči prišel in kjer je čez noč ostal. Ker je prišel tako pozno in je nosil posebno obleko, sumili so njega takoj, prijeli ga in peljali pred gosposko. Tajiti ni mogel, ker so denarje pri njem dobili; odvedli so ga k mestnemu sodniku. Ko ga ta ostro nagovori in vpraša po imenu, stanu in od kod da je, odgovori Pavliha: „Strogi gospod sodnik! Doma sem v primorski deželi; moj oče so bili mornar blizu 30 let in so imeli nesrečo, da so našli smrt v viharji; mati so mi tudi že umrli pred tridesetimi leti; nikjer nisem doma na svetu in potujem kakor pošten krtačar po svetu, dela iskaje. Vselej sem se varoval koga goljufati ali okrasti; pa kar mi kdo da ali ponudi, hvaležno vzamem; kmet mi je svoje denarje v roko dal in vzel sem jih hvaležno, kakor so me

ranjca mati učili. Ako sem krivično delal, podvržem se zakonom; pa ne sodite človeka, ki ni ničesar kriv.“ Sodnika in prisežne može je ganiło to govorjenje; ker se pa z nikakim pismom ni mogel izkazati, in ker se jim je zdel predrzen vlačugar, spoznali so ga krivega in sodnik ga je zavoljo storjene tatvine obsodil na vešala. Mestni gospodje so bili pa zoper to obsodbo rekoč: „To se ne more in ne sme zgoditi, kajti mestna vešala so za nas in za naše otroke.“ Zaradi tega so obsodbo pre naredili in sklenili, vžgati mu znamenje v hrbet in dati petnajst goldinarjev za pot s pristavkom, da naj se dá, kjerkoli hoče, obesiti s temi denarji, ker ni nikjer doma. Pavliha se zahvali modrim gospodom za tako milostljivo kazen in gre svojo pot.

44. p o v e s t.

Kako Pavliha kupi konje in ogoljufa kupca.

V mesto Vižmarje je prišel večkrat kupčevalec s konji, kateri je na semenj pripeljane konje vlačil za repe; mislil je namreč, da konji ne žive dolgo, če jim žima izpada iz repa. Ako se je torej žima kakemu konju izpulila iz repa, tedaj ga ni kupil; ako pa je bila trdna, imel je trdno prepričanje, da je dobrega plemena, in da bo dolgo živel in — kupil ga je. Drugi kupci

so si to tudi dobro vtisnili v glavo in so se po njem ravnali. Ko Pavliha to zve, sklene temu eno narediti, da zgubi ta prazna vera v ljudstvu veljavo. Preskrbel si je torej konja, kteremu je naredil rep iz krvi in smole, da je bil kakor pravi rep. Na semenj ga torej pelje in ceni dosti drago, tako da ga nihče ne kupi, dokler ne pride kupec, ki je konje vlačil za repe. Temu ga je ponudil po nizki ceni, in kupec, kteremu se je lep in vreden zdel, stopil je bliže in ga je hotel za rep potegniti. Pavliha pa je tako naredil, da mu je rep moral takoj v roki ostati, če je za-nj potegnil. Komaj kupec potegne, že mu rep v roki ostane. Silno se ustraši. Pavliha pa ljudi pokliče vkup in tarna: „Glejte hudobneža, kako mi je konja spačil!“ Ljudje pritečejo, da bi naredili mir in pogovore kupca, da Pavlihi odšteje deset goldinarjev za rep. Pavliha je bil zadovoljen s tem, kakor se samo ob sebi umeje.

45. p o v e s t.

Kako Pavliha vrača lažniku.

Pavliha je sedel med veselimi gosti pri vinu v mestni krčmi. Premeten gost ga povabi za šalo na kosilo in mu reče: „Pridi jutri k meni na kosilo, če boš mogel.“ Pavliha mu obljubi in misli, da je res. Ko pa je drugi dan

prišel h kosilu, bilo je vse, vrata in okna, zaprto. Dolgo je tekal okrog hiše in v želodcu so se mu začele delati pajčevine; a vrata so ostala le zaprta, dasiravno je bil že davno minil čas kosila. Pavliha vidi, da je prevarjen, zato ostavi hišo in si misli: „Ti mi ne odideš; ta te bo drago stala, brate!“ Drugi dan gre Pavliha od doma in najde ravno istega človeka na trgu in ga prijazno ogovori: „Vi ste pač gostoljuben človek: goste povabite, potem pa odidete od doma in zaprete vrata spred in zad.“ Ta mu pa odgovori: „Ali te nisem s pogodbo povabil, rekoč: „Pridi jutri opoldan in jej z menoj, če moreš. Ker si vrata našel zaprta, se vé, da nisi mogel pri meni obedovati!“ — „Zato ti bodi hvaležen zlodej,“ odgovori mu Pavliha, „vsak dan se moram kaj novega učiti!“ Človek se mu je sladko zasmeljal ter rekel: „Ne bom ti nagajal; le pojdi zdaj v mojo hišo, odprta je. Najdel bodeš kuhanega in pečenega dovolj. Kmalu pridem, ta čas pa bodi sam. Razen tebe nimam nobenega družega gosta.“ — Pavliha gre in dobi njegovo ženo pri ognjišči, ko ravno pečenko peče. Pavliha ji prinese pozdravljenje od njenega moža in ji reče, da mu je na trgu nekdo dal silno veliko ribo; urno naj gre z deklo na trg, da mu pomagata nesti ribo domov; on bo pa ta čas raženj vrtil. Žena pokliče deklo in obe hitite na trg. Spotoma

res srečata gospoda, ki ju vpraša, kam da greste tako urno. Pove mu žena, da je prišel Pavliha domov in jima ukazal iti na trg, kjer je njenemu možu daroval nekdo veliko ribo, katero mu naj pomagata nesti domov. Mož se za ušesi popraska ter reče: „Ej, da bi bila vsaj ena ostala doma; meni šumi nekaj po glavi!“ Ta čas je Pavliha hišo zgorej in spodej zaklenil, in ko je mož s svojo ženo pred hišo prišel, najdel je zaklenjena vrata. Zdaj reče mož: „Mislil sem si tako! Zdaj vidiš, po kakšno ribo si šla!“ Trkala sta na vrata in klicala, da naj ju pusti v hišo. Pavliha priteče zdajci k oknu ter pravi: „Nikar ne trkajta, nobenemu ne odprem; hišni gospodar mi je obljubil, da bom sam tukaj, ker noče nobenega družega gosta. Zato pojdita z Bogom in pridita po kosilu.“ Mož reče: „Res je, da sem tako rekel, toda mislil nisem tako. Pustiva ga le, naj jé; le potrpiva, mu jo bom že vrnil.“ Gre torej z ženo in z deklo v sosedovo hišo čakati, dokler bi se Pavliha ne nasitil. Ta je mej tem vse skuhal, napravil jed, znosil na mizo in se dobro mastil. Potem ko se nasiti, postavi ostanke zopet k ognju in odklene vrata. Ko gospodar z ženo in z deklo pride, reče Pavlihi: „Tako pravi gostje ne delajo, kakor si ti to storil.“ Pavliha mu pa odgovori: „Ali bi bil imel drugače storiti? Bilo bi to neumno. Sicer pa še

nisem vsega pojedel in sem kosti postavil k ognji. Dobro naj vam teknejo!" To izgovorivši, gre iz hiše. Hišni gospodar kislo gleda za njim ter reče: „Te bom že plačal, ti pretkana buča ti!“ Pavliha pa mu je še od daleč klical: „Kdor najbolje zna, ta je mojster.“

46. p o v e s t.

Kako Pavliha v mestu od kmetic mleka nakupi in ga vsega vkup v eno kad zlije.

Nekoč pride Pavliha zopet v mesto. Na trgu vidi, da so kmetice prinesle na prodaj veliko mleka. Zdajci misli, kako bi mlekaricam štrečno zmešal in jih prav razdražil. Vzame torej veliko kad, jo postavi na trg in pokupi vse mleko, kar ga je bilo na trgu. Vsako žensko, ki je mimo prišla z mlekom, klical je glasno, kolikor je mogel, rekoč: „Tu sem, kdor mleko prodaja!“ in vsem ženicam je ukazal, zlit mleko v kad. Rekel je tudi mlekaricam, toliko časa čakati, da vse mleko pokupi, potem hoče vsem plačati, kakor je prav. Ena je imela toliko mleka, druga menj, tretja več. Dolgo so morale čakati, dokler ni nobena več mleka prinesla in dokler ni bila polna kad. Vse so zdihovaje se-dele okrog kadi. Ko so se naveličale čakati in so hotele imeti svoje denarje, pokaže jim Pavliha

svojo hudobijo, rekoč: „Danes nimam nič denarja; ktera izmed vas ne more 14 dni na plačilo čakati, ko zopet pridem, naj vzame iz kadi svoje mleko nazaj. Tukaj še stoji!“ Po teh besedah Pavliha zgine, kajti ženskam ni ničesa upal. Te so začele strašno kričati in prepirati se, ker je hotela vsaka največ mleka iz kadi imeti; ruvale in praskale so se, metale si putrške, steklenke in vedra v glavo, bile se s pestmi, brizgale druga drugi mleko v oči, polivale obleko ž njim, izlivale ga na tla, da je bilo na tleh tako, kakor da bi bilo mleko deževalo. Meščani so se pa smijali tej komediji in hvalili Pavliho, da je kmetičam tako naredil. Ko pa domu pri-dejo, so videli, da so sami ogoljufani, ker so morali tisti dan kavo brez mleka piti.

47. p o v e s t.

Kako Pavliha 12 slepim beračem reče, da jim je dal 12 goldinarjev, in vsak izmed njih misli, da jih je drug prejel.

Nekoč jezdi Pavliha iz mesta in sreča pred mestnimi vrati 12 slepih beračev. Ko pride k njim, reče jim: „Od kod pridete, ubogi slepci?“ Ti obstanejo in ko slišijo, da je na konji, mislijo si, da je imeniten gospod, zato se odkrijejo ter

pravijo: „Omilovani uboščeki smo bili v mestu, kjer je bogat mož umrl in po katerem so bile danes bilje, in dobili smo milih darov. Pa silno mraz je in zebe nas.“ Potem reče Pavliha slepcem: „Res je, silno mraz je, bojim se, da bode zmrznili; vzemite torej teh 12 goldinarjev, pojdite v mesto h krčmarju in si dajte prinesiti jedil. Ta čas bo pa mraz odjenjal in mogoče vam bo potem dalje iti.“ Slepci se mu priklonijo in lepo zahvalijo, ker je vsak mislil, da je denarje drug prejel, in drugi je mislil, tretji jih je dobil. Potem gredo v krčmo, katero jim je Pavliha nasvetoval, in tu rečejo, da so našli dobrotnika, kateri jim je daroval 12 goldinarjev in koje mislijo pri njem potrošiti. Krčmar je bil denarja željen-mož, prašati pa je pozabil, kedo ima denarje, in jim reče: „Ljubi prijatelji, to me veseli, in dober dan bode imeli pri meni.“ Koj ukaže teleta zaklati in razmesariti, vsakemu slepcu pripravi velik kos pečenke in družih jedil, katere so slastno zavžili, dokler niso vseh 12 goldinarjev zajedli. Potem jim pa reče: „Ljubi prijatelji, zdaj bomo pa račun naredili; jaz mislim, da ste skoro 12 goldinarjev zajedli.“ To je bilo slepcem prav in vedno so drug drugoga popraševali, kdo da je 12 goldinarjev prejel, da bodo plačali krčmarja. Prvi, drugi in tretji do poslednjega, nobeden ni hotel ničesar vedeti o denarji. Ostr-

meli so naenkrat in so se za ušesi praskali, kajti bili so goljufani in tudi krčmar. Ta si je pa mislil: Ako jih spustiš, ne dobiš plačila, ako jih pa obdržiš, ti še več pojedó, in imel boš še večjo škodo. Ker si torej ni vedel drugače pomagati, zapre jih v svinjski hlev ter jim da kruha, sena in slame. Pavliha misli, da je že čas prišel, v kojem so zajedli ono svoto. Zaradi tega se preobleče in jezdi v mesto k imenovanemu krčmarju. — Ko prijezdi na dvorišče, hoče konja v hlev peljati ter privezati, kar vidi, da slepci v svinjaku leže. V hišo gre in reče: „Krčmar, zakaj pustite uboge slepe ljudi ležati v svinjaku; saj so menda tudi ljudje?“ Krčmar mu odgovori: „Hotel bi, da bi bili tam, kjer se vse vode stekajo ali kjer poper raste, da bi mi le plačali!“ Povedal je potem Pavlihi vse, kar se je zgodilo. Pavliha ga vpraša: „Ali ne morete dobiti nobenega poroka?“ Krčmar mu odgovori: „Če bi kakega poroka dobiti mogel, bil bi zadovoljen in bi slepce izpustil.“ Pavliha mu reče: „Dobro, po vsem mestu hočem popraševati, da vam poroka dobim.“ Potem gre Pavliha k zdravniku in mu reče: „Častiti gospod doktor, prosim vas, da pomagate nekemu bolniku. Moj krčmar je dobil vročinsko bolezen, in posebno po noči ga ima tako hudo, kakor da bi bil obseden. Prosim vas ponižno, da bi mu pomagali. Doktor mu reče:

„Poskusil bom, par dni morate potrpeti, kajti v tej bolezni se ne sme prenačglti, posebno ker pravite, da se vede kakor besnik. Pavliha reče: „Povedat grem sam njegovi ženi, da naj pride in ji sami to razjasnite.“ Doktor reče: „Dobro, recite ji, naj le sem pride.“ Gre torej Pavliha k svojemu krčmarju in mu reče: „Dobil sem vam poroka, in to je doktor Imovič; ta bo za slepce dobro stal, zato naj gre vaša žena z menoj k njemu, da ji to pove.“ To je krčmarja veselilo in poslal je k doktorju svojo ženo s Pavlihom. Ta pravi: „Gospod doktor, tu je žena, povejte ji zdaj sami, kar ji imate razodeti.“ Žena je s temi besedami potolažena, gre zopet s Pavliho domov in pove to svojemu možu. Krčmar si misli: „Dovolj dober je ta!“ izpusti slepce in reče iti, kamor se jim poljubi. Pavliha jo je tudi kmalu potem potegnil, ker vremenu ni upal. Tretji dan, ko doktorja le ni hotelo biti, gre žena na njegov dom in ga terja za dvanajst goldinarjev, ki so jih slepci zajedli. Doktor ji reče: „Ljuba žena! ne umem, kaj govorite; ali vas je mož s temi besedami k meni poslal?“ Odgovori mu žena dá. Doktor ji reče na to: „To je v svoji vročinski bolezni govoril, ali je pa res obseden, kakor mi je bilo od vašega prijatelja rečeno.“ Žena mu reče: „Gospod doktor, mož nima ne vročinske bolezni in tudi obseden

ni ampak samo plačilo hoče imeti." Reče ji potem doktor: „Saj mi je bilo rečeno, da je v vročinski bolezni in da se posebno po noči vede, kakor bi bil obseden. Obljubil sem, da bom prišel mu pomagat. Recite mu, naj pride k meni.“ Žena pa jezna reče doktorju: „Tako znajo vsi goljufi, kadar je treba kaj plačati. Vse takrat obračajo narobe in napačno umejo.“ Tekla je zdaj domov po moža. Krčmar pride ves divji v doktorjevo hišo z orožjem. To videvši, začne se doktor bati in pokliče svoje sosede na pomoč zoper moža, ki je obseden. Krčmar je vpil: „Goljuf, plačaj!“ in hotel doktorja vdariti. Med tem pridejo sosedje, ter ju komaj narazen spravijo. Sedaj sta videla, da sta oba goljufana. Pogovorila sta se, da hočeta vsak trpeti pol škode.

48. p o v e s t.

Kako je Pavliha strašil krčmarja z mrtvim volkom.

Pavliha pride nekoč k ošabnemu in zabavljivemu krčmarju. Bil je zimski čas. Debel sneg je ležal po široki planjavi. Ko se je bilo že stemnilo, prišli so tudi trije kupci v isto krčmo. Krčmar jih je prijazno sprejel, podal jim roko in jih je nagovoril: „Od kod tako pozno po

noči, zakaj vas tako dolgo ni bilo?“ Kupci so mu rekli: „Gospod krčmar, bilo nas ni zato, ker nas je potoma srečal volk, ki nas je prijel tako, da smo se ga le težko ubranili.“ Slišavši to novico, reče krčmar zbadljivo: „To bi vam bila sramota, če bi se bili dali prijeti od volka, ko ste bili vender trije; če bi bil jaz sam, in če bi mi v gozdu prišla nasproti dva volka, odpodil bi ju.“ S takim govorjenjem je svoje goste nadlegoval tako dolgo, dokler niso šli spat. Pavliha pa je sedel molče pri njih ter je le krčmarja poslušal. Spat so šli vsi v eno spalnico. Tu so se kupci menili, kaj bi napravili, da bi krčmarja splačali za njegovo zabavljanje. Reče jim Pavliha: „Prijetelji, videl sem takoj, da je naš krčmar bahač; poslušajte me! Jaz ga bom splačal, da vam ne bo nikoli več govoril o volku.“ To je bilo kupcem prav in obljubili so mu dobro plačilo. Rekel je, naj le gredo ta čas po svoji kupčiji in ko nazaj pridejo, naj zopet tukaj ostanejo. On bo takrat tudi prišel, in krčmarja bodo posadili na boso. Kupci se napravijo, plačajo za se in za Pavliho, kar so bili dolžni, in odjahajo. Krčmar pa je kričal še za njimi zbadljivo: „Gospodje, pazite, da vas ne sreča kak volk.“ Rečejo mu: „Zahvalimo, da ste nas posvarili; ako nas požró volkovi, nas ne bo več.“ Potem je šel Pavliha na sled, vjel volka, ga

umoril in postavil na mraz, da se je strdil in popolnoma zmrznil. Ko so kupci zopet v mesto nazaj prišli, dene Pavliha zmrznenega volka v široko vrečo in pride, kakor so se dogovorili, v isto krčmo. Zvečer pri večerji je krčmar še vedno dražil kupce z volkom in se ponašal, da bi on sam dva volka na drobne kosce razsekal. To je trajalo ves večer, dokler niso šli počivat. Pavliha je molčal in je šel h kupcem v spalnico, ter jim je rekel: „Gospodje in ljubi prijatelji, prosim vas, ne zaspite še in pustite luč goreti!“ Ko je odšel krčmar s svojo družino spat, splazil se je Pavliha iz spalnice, po prstih stopajoč prinesel je mrtvega volka, ki je bil od mraza trd kot rog, postavil ga v kuhinjo pred ognjišče in ga podprl s palicami, da je stal lepo po konci. Potem mu razklene gobec, dene mu dva otročja čreveljčka va-nj in gre v spalnico krčmarja klicat. Ta se mu takoj oglasi in vpraša, kaj hoče imeti? Reče mu: „Prinesite nam pijače; žeja nam ne da spati.“ Krčmarja to ujezi, zato reče: „To je že vaša navada, da pijete noč in dan!“ Pokliče pa deklo in ji ukaže, naj jim pijače prinese. Dekla vstane, gre v kuhinjo in prižge luč. Ko pa zagleda volka z odprtim gobcem, vstraši se ga tako, da ji luč iz roke pade, na dvorišče zbeži in nič družega ne misli, kakor da je volk požrl otroke. Pavliha in kupci pa

niso nehali prositi pijače. Krčmar misli, da je dekla zaspala, zato pokliče hlapca. Ko ta vstane in luč prižge, zagleda volka s črevlji v gobcu in ne misli družega, kakor, da je požrl deklo; plaho zbeži v hram. Pavliha reče kupcem: „Le potrpite, ta bo še-le lepa!“ Še tretjič pokliče krčmarja in ga vpraša, kje da sta dekla in hlapec, da ne prineseta pijače. Sam naj pride in luč prinese, ker oni ne morejo iz spalnice. Krčmar ni mislil družega, kakor da je tudi hlapec zaspal. Ves nevoljen godrnja sam pri sebi: „Ti sitneži mi prizadevajo preveč nepokoja s svojo pijačo!“ Vstane torej, naredi luč in zagleda volka pred ognjiščem, kteremu so črevlji še iz žrela moleli. To videč steče h kupcem v spalnico in začne na vse grlo vpiti: „Pojdite mi vender pomagat, ljubi prijatelji, strašna zverina je v moji kuhinji: požrla mi je otroke, deklo in hlapca!“ Gospodje hité za njim. Hlapec pride iz hrama, dekla iz hleva, žena prinese otroke iz spalnice, in vsi so živi in zdravi. Pavliha pa stopi k volku, ki se ne gane, ga prekucne z nogo ter reče: „To je le mrtev volk, in vendar tako vpijete; kako ste boječ mož! Oni dan ste hoteli z dvema volkoma skušati se, tak jezik ste imeli, zdaj pa se vidi vaša neustrašenost in srčnost.“ Kupci so se mu jako smejali, plačali zjutraj svoj dolg in odjahajo dalje s Pavliho.

49. p o v e s t.

Kako Pavliha jagnje ukrade in k jedi povabi lastnika, ki mora še vino plačati.

V mestu so ravno bukvoeza pokopali, ko Pavliha tja pride. Mislil si je: Kako bi bilo, če bi šel delat k vdovi; morda bi ž njo dobro shajal. Gre torej k nji in ji reče, da je bukvoez in praša po delu. Vdova mu reče, da je njen mož še le umrl, in če se na delo razume, hoče ga kot pomočnika obdržati in dobro plačati. Pavlihi je bilo to všeč in brez odloga se loti dela. Vzel je več knjig, ki so imele vezane biti, in tolkel jih je skoro pol dne, da so bile tanjke kakor belinci. Pa kmalu se mu delo upre; zato vzame povoj, obveže si palec na desni roki in teče k vdovi. „Kaj pa je?“ vpraša ga žena. Pavliha ji odgovori: „S kladivom sem si odbil noht s palca in to me strašno boli.“ Ženi se je jako smilil, da se mu je to prigodilo, in reče mu, da naj se varuje ter par dni počiva, dokler se prst ne zaceli. Rekla je tudi še, da je slišala, kako priden da je bil. Kadar se mu je pri vdovi tožilo, šel je na sprehod ali pa je obiskal soseda, ki je bil bogat a skop mož. Temu so Pavlihove pripovedke zelo dopale, in kmalu sta bila dobra prijatelja. Ko necega dne bogatina ni bilo doma, ukrade se Pavliha v njegov hlev in vzame mlado

jagnje. Prinese ga domov ter reče gospodinji: „Ker je jutri moj god, hočem se malo pogostiti: specite to jagnje za-me in za mojega gosta.“ Žena stori, kakor ji Pavliha ukaže. Ta obišče drugi dan svojega soseda in ga povabi h kosilu. „Ljubi sosed“, reče mu, „ker je danes moj god, povabim vas k sebi na dobro pečenko; le nekaj vam moram povedati skrivaj, ker ste moj pri-srčen prijatelj; jagnje sem ukradel, menda se vam zaradi tega ne bo gnjusilo; ako hočete priti k meni, veselilo me bo. Prav dobre volje hočeva biti.“ Sosed sprejme prijazno vabilo in pride tudi ob določeni uri. Gospodinja prinese pečenko, ktera jima že od daleč prijetno diši. Pavliha reče: „Ljubi prijatelj, kar sem vam skrivaj povedal, ohranite za-se in ne razodejte nikomur, da je jagnje ukradeno. Saj tega nihče ne vo-ha.“ — „Ej, ej,“ mu reče sosed, „zanesite se, da bom molčal; ná, moja roka!“ Jedla sta torej jagnje in pomagati jima je morala tudi gospodinja, ktera je med tem čisto pozabila na svoje vdovstvo. „Vse bi bilo zdaj prav,“ reče Pavliha, „da bi le tolika suša ne bila; pečenka je pa tudi silno osoljena in k veselju gre tudi kupica vina.“ Sosed je pač dobro umel, kaj je Pavliha imel na jeziku, pa storil je, kakor da bi ne umel in si je vzel nov kos pečenke na plošček. Pavliha pa reče: „Ali veste kaj, sosed,

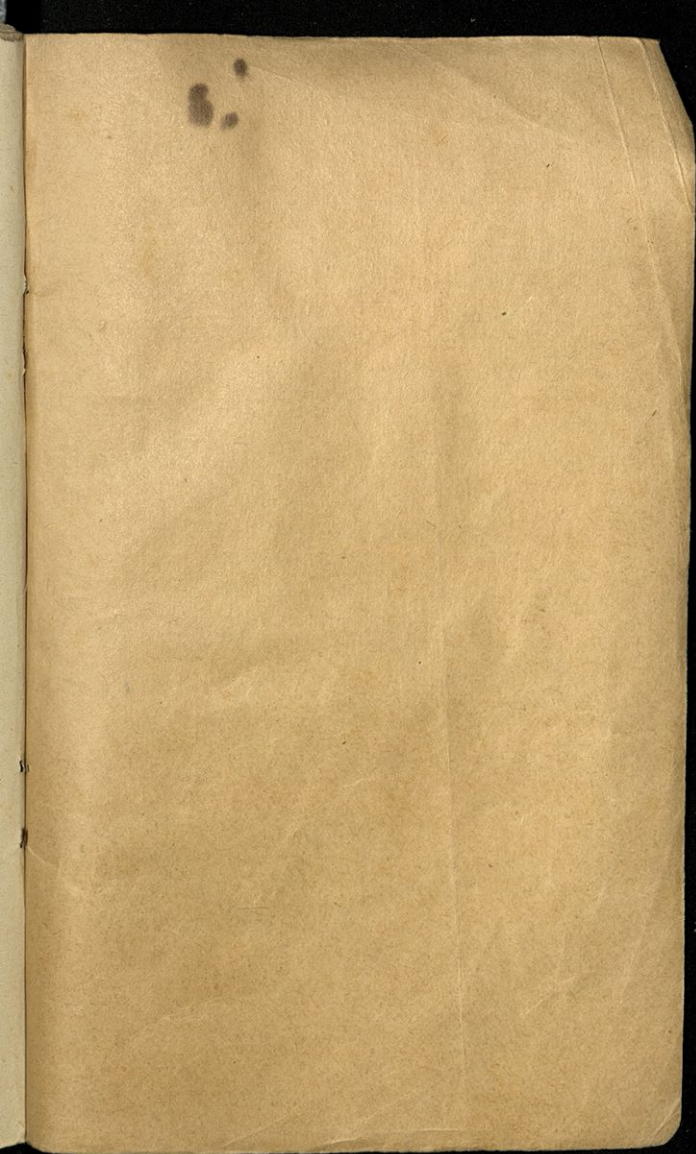
liter starega hočemo skrniti, gostitelj ga plača.“ Sosed si zdaj ni mogel pomagati; že zaradi časti ni smel odreči, zato je privolil. Pavliha vzame tedaj denar v roko, koje dene čez drugo roko, ter ga vpraša: „Ali je v zgornji ali v spodnji?“ Sosed odgovori: „V spodnji,“ in urno spusti Pavliha denar v spodnjo roko. Sosed je moral torej bokal vina plačati, kar mu je vzelo vse veselje do jedi. Pavliha natoči, trčne s sosedom in pije na njegovo zdravje. Ko so vse vino popili, reče Pavliha: „Ljubi sosed, ker ste za vino dali, vam še nekaj povem. V začetku sem vam rekel, da je jagnje ukradeno, in roko ste mi dali, da tega nikomur ne bodete povedali; ko na svoj dom pridete, seštejte svoja jagnjeta, če vam li nobenega ne manjka.“ Skopuh se je silno razsrdil, da ga je Pavliha tako prekanil, ter pripravil ob denarje in ob jagnje. Pavliha pa se mu je smejal in je zapustil mesto še tisto uro.

Sklep.

Tacih in jednacij muh je Pavliha silno veliko v svojem življenji uganjal. Pa kakor je živel, tako je tudi umrl. Še pred svojo smrtjo je ogo-ljufal svojo žlahto in svoje dobrotnike, ker je zapustil kamenja in čepinj polno skrinjo, v kateri so upali dobiti zlata in srebra. Kakor je bilo vse njegovo življenje narobe, tako je šlo tudi ob njegovi smrti vse narobe ž njim. Ko so ga imeli v grob dejati, vtrgajo se vrvi pod njegovo rakvo in ta se po konci postavi v jami. Pustili so ga tudi takó in ga zagrebli.

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIZNICA

GS

0 703 671

201306709

COBISS ®